

**Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí
Slovenskej republiky**

STREDNODOBÁ STRATÉGIA
ROZVOJOVEJ SPOLUPRÁCE SR
NA ROKY 2019 - 2023

v Bratislave 30. januára 2019

Obsah

1. Príhovor ministra zahraničných vecí a európskych záležitostí SR Miroslava Lajčáka.....	3
2. Zhodnotenie a výzvy rozvojovej politiky na národnej úrovni	4
3. Východiská, ciele a princípy rozvojovej spolupráce SR	8
4. Sektorové priority.....	13
5 Teritoriálne priority	17
6. Nástroje rozvojovej spolupráce SR	25
7. Zapájanie súkromného sektora do rozvojovej spolupráce	29
8. Humanitárna pomoc	31
9. Multilaterálna rozvojová spolupráca	33
10. Spolupráca s rozvojovými aktérmi SR a medzinárodnými donormi	37
11. Strategické úlohy pre zefektívňovanie ODA SR.....	39
12. Logická matica pre monitorovanie pokroku v skvalitňovaní systému ODA SR	42
Zoznam skratiek	45
Príloha: Strednodobá stratégia rozvojovej spolupráce SR na roky 2019 – 2023 v cieľoch a indikátoroch Agendy 2030	46

1. Príhovor ministra zahraničných vecí a európskych záležitostí SR Miroslava Lajčáka

Medzinárodné spoločenstvo nikdy predtým neprijalo taký ambiciózný záväzok pracovať spoločne v prospech budúcnosti ľudstva a celej planéty. Revolučnou myšlienkou Agendy 2030 je spôsob napĺňania tohto záväzku – prostredníctvom posilnenej spolupráce na národnej i medzinárodnej úrovni a budovaním partnerstiev s občianskou spoločnosťou a súkromným sektorom. Agenda 2030 je univerzálna – platná pre všetkých. Namiesto vágnych ideálov sme si stanovili konkrétne ciele a vytvorili jasný kontrolný mechanizmus. Pre niekoho je prioritou „ukončenie hladu“, pre iného „SMART mestá“.

Princíp univerzálnosti Agendy 2030 nás núti zabudnúť na staré rámce rozvojovej praxe. Novodobé výzvy si vyžadujú odvážne, adresné a inovatívne riešenia. Tie nikdy nie sú výsledkom jediného aktéra, či už národného alebo medzinárodného. Úspech Agendy 2030 preto tkvie v nastavení vzťahov medzi darcami a príjemcami na princípe „rovný s rovným“, tkvie vo vybudovaní plnohodnotných partnerstiev. Súčasne sa zodpovednosť za realizáciu udržateľného rozvoja presúva na lokálnu úroveň. Vzďaľujeme sa od tradičnej štátnej zahraničnej pomoci k inkluzívnejšej úlohe pre všetkých - verejnosť, súkromný sektor, mimovládny sektor, ako aj akademikov. Najmä mimovládne organizácie sú kľúčovým partnerom v oblasti rozvoja, nositeľom inovatívnych myšlienok, ale nastavujú aj kritické zrkadlo našej práce, za čo si zaslúžia našu vďaku.

Svet neustále bojuje s nedostatkom financovania udržateľného rozvoja. Svetové potreby vo vzťahu k vode, zabezpečeniu potravy, energií či bývania sú už teraz neudržateľné. SR ako etablovaný donor a vyspelá krajina má povinnosť kontinuálne navyšovať rozpočet na rozvojovú spoluprácu a zamerať sa pritom na efektivitu jej poskytovania. Našou úlohou však nie je len mobilizovať všetky zdroje financovania - domáce a medzinárodné, verejné či súkromné - ale aj zosúladiť financovanie a politiky štátov s prioritami udržateľného rozvoja. Dobrou správou je, že záujem slovenského súkromného sektora o angažovanie sa v rozvojových iniciatívach stúpa. Tento trend je nutné naďalej rozvíjať.

Zvýšenú pozornosť je potrebné venovať taktiež prierezovým témam, najmä environmentálnej dimenzii. Zmena klímy je jednou z najnaliehavejších výziev, ktorým dnes svet čelí a ovplyvňuje všetky aspekty rozvojovej agendy - vrátane eliminácie chudoby, nerovností, migračných tlakov a konfliktov.

Našu rozvojovú spoluprácu od roku 2016 výrazne ovplyvnila migračná a utečenecká kríza. Som presvedčený, že riešenie príčin migračných tlakov je omnoho efektívnejšie, ako následné čelenie ich dôsledkom. Práve oficiálna rozvojová spolupráca je jedným z najefektívnejších nástrojov, prostredníctvom ktorej SR pomáha konkrétnym ľuďom a konkrétnym krajinám pri napĺňaní udržateľných cieľov.

SR má záujem sa naďalej profilovať ako zodpovedný, prínosný a progresívny partner v kontexte rozvojovej spolupráce. Rozhodujúce budú nielen existujúce a vznikajúce partnerstvá s tradičnými donormi a medzinárodnými organizáciami, ale aj predsedníctvo SR v rámci V4, ako aj v Organizácii pre bezpečnosť a spoluprácu v Európe v roku 2019.

Som presvedčený, že sa nám v nasledujúcich piatich rokoch podarí naplno využiť potenciál SlovakAid v prospech napĺňania cieľov udržateľného rozvoja a podpory našich partnerských krajín.

2. Zhodnotenie a výzvy rozvojovej politiky na národnej úrovni

Strategická úroveň

V roku 2003 začala SR realizovať rozvojovú spoluprácu a od roku 2013 sa stala členom Výboru OECD pre rozvojovú pomoc, ktorý združuje najvýznamnejších donorov sveta. Značka SlovakAid získala odvtedy, napriek obmedzeným administratívnym a rozpočtovým možnostiam, potrebnú vizibilitu, dobrú reputáciu a vysoký stupeň profesionality.¹

V období 2014–2018 stála rozvojová spolupráca SR na troch pilieroch: na odovzdávaním transformačných skúseností a podpore reforiem, odstraňovaní chudoby, ako aj pomoci krajinám postihnutých konfliktom.

Podpora euro-integračného procesu a udržateľného rozvoja regiónu západného Balkánu a Východného partnerstva EÚ je dlhodobým záujmom SR. SR preto pokračovala v zdieľaní svojich expertných znalostí a skúseností rozvojovým partnerom. V dôsledku napredovania krajín juhovýchodnej Európy v integračnom procese však môže v strednodobom hľadisku poklesnúť záujem o transformačné skúsenosti SR. Je preto potrebné iniciovať proces identifikovania komparatívnych výhod SR, ktoré sa opierajú o skúsenosti z kontinuálnych reforiem s cieľom zefektívňovania verejnej správy, verejných financií a služieb štátu, zvyšovania prosperity a občianskej participácie, ako aj budovania odolnosti spoločnosti voči globálnym výzvam.

Obdobie 2014-2018 ukázalo na potrebu flexibility rozvojovej spolupráce s cieľom efektívne reagovať na globálne a regionálne výzvy. SR aktívne zareagovala na migračnú a utečeneckú krízu spôsobenú konfliktom v Sýrii a od roku 2016 začala podporovať aktivity SlovakAid v krajinách Blízkeho východu. Vzhľadom na dlhodobý charakter krízy sa SR bude musieť intenzívnejšie zamerať na prepojenie jej humanitárnych a rozvojových aktivít s cieľom podpory stabilizácie a rekonštrukcie krajín.

SR dlhodobo poukazuje na potrebu riešenia príčin migrácie v krajinách pôvodu a tranzitu prostredníctvom odstraňovania chudoby, tvorby pracovných miest či podpory potravinovej bezpečnosti. Rozširuje preto pôsobenie SlovakAid v regióne Východnej subsaharskej Afriky s cieľom pomôcť najmenej rozvinutým krajinám² stimulovať ich vlastný rozvojový potenciál a zlepšiť životné podmienky obyvateľov.

Jednotná značka SlovakAid, prezentujúca rozvojovú spoluprácu SR, prispieva k zviditeľňovaniu Slovenska ako úspešnej krajiny, ktorej záleží na rozvoji svojich partnerov. Slovensko sa ako malý donor sústreďí na také oblasti, v ktorých aj s limitovanými finančnými zdrojmi dokáže priniesť výrazné výsledky pre rozvoj partnerských krajín.

Systémové opatrenia

Prijatím zákona č. 392/2015 Z. z. o rozvojovej spolupráci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o rozvojovej spolupráci“), Strednodobej stratégie rozvojovej spolupráce na roky 2014-2018, ako aj strategických dokumentov pre jednotlivé programové

¹ Hodnotiaca správa rozvojovej spolupráce SR OECD/DAC Peer Review zo septembra 2018.

² Najmenej rozvinuté krajiny (Least Developed Countries – LDCs) podľa zoznamu OSN (<https://www.un.org/development/desa/dpad/least-developed-country-category.html>)

krajiny SlovakAid sa položil komplexný základ pre účinný systém rozvojovej spolupráce SR. Tento nový rámec priniesol významný posun v prospech efektívnejšieho fungovania oficiálnej rozvojovej pomoci SR (ďalej len „ODA SR“) vo viacerých oblastiach. Do zákona č. 523/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy bola zapracovaná výnimka, ktorá umožňuje použiť výdavky na program rozvojovej spolupráce v troch po sebe nasledujúcich rozpočtových rokoch. V rámci siete zastupiteľských úradov Ministerstva zahraničných vecí a európskych záležitostí SR boli vytvorené posty rozvojových diplomatov. Efektívne sa nastavila spolupráca s neštátnymi aktérmi, najmä mimovládny sektor prostredníctvom Platformy mimovládnych rozvojových organizácií. Taktiež bolo rozšírené portfólio nástrojov ODA SR o nové možnosti spolupráce, ako napr. zvyhodnené vývozné úvery, či spoločné programovanie EÚ.

Napriek dosiahnutým úspechom sa v uvedenom období nepodarilo v plnej miere realizovať všetky plánované zmeny. Na strategickej úrovni neboli prijaté dokumenty upravujúce multilaterálnu rozvojovú spoluprácu, koherenciu politík pre rozvoj či globálne vzdelávanie. Rovnako sa nepodarilo do praxe zaviesť nástroj zadanie zákazky, či rámcové dohody. Jedným z dôvodov sú nedostatočné personálne kapacity štátnej správy v oblasti rozvojovej spolupráce a častá fluktuácia vyškolených pracovníkov.

Na dôkladné zhodnotenie fungovania systému rozvojovej spolupráce sa vyžaduje jeho hĺbková evaluácia externým subjektom. Zavedenie pravidelného a nezávislého mechanizmu evaluácií, ktorý by viedol k zmenám a zvýšeniu kvality, je zásadnou výzvou, pred ktorou stojí systém rozvojovej spolupráce SR v nasledujúcom období.

Strednodobá stratégia rozvojovej spolupráce na roky 2019-2023 (ďalej len „strednodobá stratégia“) reaguje na medzinárodný vývoj a potreby partnerských krajín pri zohľadnení kapacít a expertízy ODA SR. Stratégia bola pripravená v rámci konzultatívneho procesu všetkých relevantných aktérov rozvojovej politiky SR so zapojením predstaviteľov štátnej správy, samosprávy, mimovládneho, akademického či súkromného sektora.

V roku 2018 po prvýkrát od svojho členstva vo Výbore OECD pre rozvojovú pomoc (ďalej len „výbor OECD/DAC“) podstúpila SR komplexné hodnotenie systému svojej rozvojovej spolupráce zo strany expertov výboru OECD/DAC, tzv. Peer Review. Správa, ktorá bola prerokovaná počas zasadnutia výboru OECD/DAC dňa 26. septembra 2018 v Paríži, obsahuje odporúčania na zlepšenie fungovania systému ODA SR. Táto správa bola dôležitým východiskom pre prípravu súčasnej strednodobej stratégie.

Strednodobá stratégia na roky 2019-2023 reflektuje nasledujúce odporúčania výboru OECD/DAC:

1. **Prechod na systém založený na výsledkoch, tzv. results-based approach.** Systém ODA SR je v súčasnosti prevažne responzívny, a teda závislý na projektoch a témach predkladaných žiadateľmi o dotácie. Je žiaduce prejsť k aktívnemu nastavovaniu cieľov a výsledkov a na základe týchto ukazovateľov voliť implementačné nástroje. Nástroje ako zadanie zákazky, či rámcové dohody uľahčia riadenie výsledkov prostredníctvom možnosti podpory dlhodobějších a efektívnejších intervencií.
2. **Postupné zavádzanie sektorového programovania ODA SR.** Prijatím Agendy 2030 pre udržateľný rozvoj a zdefinovaním 17 cieľov udržateľného rozvoja sa medzinárodné spoločenstvo zameralo na dosahovanie sektorových cieľov univerzálne platných pre

všetkých. Pri ročných plánoch ODA SR však doteraz absentovalo sektorové plánovanie prostriedkov. Zmena tohto prístupu si vyžaduje v rámci geografického plánovania jasné nastavenie cieľov v jednotlivých sektoroch, ako aj postupný prechod k sektorovému plánovaniu a sektorovým výzvam.

3. **Prehodnotenie geografických priorít a jednotlivých typov partnerských krajín.** S cieľom budovania na dosiahnutých výsledkoch pokračuje SR v rozvíjaní vzťahov s jej doterajšími partnermi. V krajinách, kde bola za ostatné obdobie aktivita SlovakAid nízka (konkrétne Bielorusko, Afganistan), SR prehodnotila svoje pôsobenie a zvolila vhodnejšie implementačné nástroje, ktoré sú lepšie adaptované na existujúce politické, ekonomické, či bezpečnostné prostredie. Regionálny prístup v rámci ODA SR zabezpečí zdieľanie nadobudnutých skúseností v nových partnerských krajinách, osobitne v najmenej rozvinutých krajinách (LDCs).
4. **Zavedenie strategického prístupu k humanitárnej pomoci.** Strednodobá stratégia prináša základy novej Stratégie humanitárnej pomoci SR, ktorú pripraví Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí SR v spolupráci so všetkými relevantnými aktérmi v roku 2019. Humanitárna stratégia predstaví efektívnejší mechanizmus poskytovania humanitárnej pomoci a identifikuje náležitosti intervencií, vrátane kritérií poskytnutia humanitárnej pomoci a jej foriem.
5. **Efektívnejšie využívanie finančných príspevkov zasielaných medzinárodným organizáciám.** Nevyhnutnosť tvorby Stratégie multilaterálnej rozvojovej spolupráce, aj v súlade s odporúčaniami OECD/DAC Peer Review³, bola prehodnotená. Strednodobá stratégia zakotvuje základné princípy a predkladá návrhy na efektívnejšie využívanie príspevkov do medzinárodných organizácií.
6. **Koherencia politík.** Nevyhnutnosť tvorby Stratégie koherencie politík pre udržateľný rozvoj bola, aj v súlade s odporúčaniami OECD/DAC Peer Review, prehodnotená. Zriadením Rady vlády SR pre Agendu 2030 pre udržateľný rozvoj (ďalej len „Rady vlády“), ktorej predsedá podpredseda vlády SR pre investície a informatizáciu, bol vytvorený inštitucionálny rámec, ktorý umožní efektívnu koordináciu a implementáciu koherencie politík.
7. **Efektívnejšie zapájanie súkromného sektora.** SR si je vedomá potreby využívania súkromných zdrojov na podporu rozvoja partnerských krajín. Za týmto účelom spustila pilotné aktivity v rámci spolupráce s UNDP, podporila viaceré bilaterálne fondy s medzinárodnými finančnými inštitúciami, a iniciovala poradenský program Rozvojmajstri. Strednodobá stratégia definuje špecifický program pre podnikateľské partnerstvá založený na dodržiavaní pravidiel štátnej pomoci⁴. Zapájanie podnikateľov do ODA SR podporí aj zavedenie nástroja zadanie zákazky a rozšírenie pôsobnosti EXIMBANKY SR.

³ OECD/DAC Peer Review, part 2 str 36: „Slovenská republika spolupracuje s 50 multilaterálnymi organizáciami prostredníctvom 10 ministerstiev, čo sťažuje vypracovanie komplexnej multilaterálnej stratégie a rozširovanie jej obmedzených zdrojov.“

⁴ V prípade, že opatrenia špecifického programu podnikateľské partnerstvá v rámci Strednodobej stratégie rozvojovej spolupráce SR na roky 2019-2023 budú financované z verejných zdrojov a budú smerovať subjektom vykonávajúcim hospodársku činnosť, bude posudzované a realizované podľa osobitných predpisov Európskej únie v oblasti štátnej pomoci, resp. minimálnej pomoci a v súlade so zákonom č. 358/2015 Z. z. o úprave niektorých vzťahov v oblasti štátnej pomoci a minimálnej pomoci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o štátnej pomoci).

8. **Partnerstvá a spoločné programovanie.** S cieľom maximalizovať dopad poskytovanej rozvojovej pomoci, ako aj budovať vlastné kapacity začala SR intenzívnejšie spolupracovať s inými donormi a medzinárodnými partnermi. Zároveň od roku 2014 SR aktívne participuje na spoločnom programovaní EÚ.
9. **Zefektívnenie fungovania Slovenskej agentúry pre medzinárodnú rozvojovú spoluprácu a projektového cyklu.** V roku 2018 Slovenská agentúra pre medzinárodnú rozvojovú spoluprácu (ďalej len „SAMRS“) iniciovala proces zefektívnenia chodu agentúry a implementácie projektov. SAMRS pripravuje jednotnú metodickú príručku, cieľom ktorej je zjednodušiť podmienky pre žiadateľov, zlepšiť systém hodnotenia žiadostí a odbúrať administratívnu záťaž pre prijímateľov. Spustený bol proces tzv. Pillar Assessment EÚ, ktorý umožní SAMRS spravovať finančné prostriedky EÚ.

Strednodobá stratégia ponecháva päťročný programovací rámec doplnený jednoročným plánovaním prostredníctvom Zamerania bilaterálnej rozvojovej spolupráce SR. Stratégia definuje východiská, ciele a princípy SlovakAid, prioritné sektory a teritória pôsobenia SlovakAid, základné nástroje a formy spolupráce, ako aj opatrenia na jej zefektívňovanie. Stratégiu dopĺňajú tzv. Country Strategic Papers pre programové krajiny ODA SR – Keňu, Moldavsko a Gruzínsko. Programové dokumenty budú zahŕňať praktické usmernenia pre implementáciu prierezových tém.

V budúcnosti bude potrebné vyhodnotiť prvé roky implementácie zákona o rozvojovej spolupráci a v prípade potreby priniesť jeho legislatívne zmeny. Už v súčasnosti sa javí ako potrebná úprava ustanovení o zvýhodnených vývozných úveroch, ktorá by uľahčila EXIMBANKE SR praktickú realizáciu projektov. Novela by mohla rovnako priniesť efektívnejšie využívanie finančných príspevkov či komplexné zakotvenie poskytovania humanitárnej pomoci.

3. Východiská, ciele a princípy rozvojovej spolupráce SR

Východiská

V globálnom meradle vychádza Strednodobá stratégia rozvojovej spolupráce SR na roky 2019-2023 z troch hlavných záväzkov prijatých na pôde Organizácie spojených národov v roku 2015 – z Agendy 2030 pre udržateľný rozvoj, Akčného programu z Addis Abeby o financovaní rozvoja a Rámcového dohovoru Organizácie spojených národov o zmene klímy a Parížskej dohody. V užšom prostredí Európskej únie stratégia nadväzuje na Nový Európsky konsenzus o rozvoji „Náš svet, naša dôstojnosť, naša budúcnosť“ z roku 2017.

Strednodobá stratégia zároveň reflektuje viaceré z odporúčaní výboru OECD/DAC vyplývajúcich z Hodnotiacej správy OECD/DAC prijatej v októbri 2018.

V septembri 2015 schválilo medzinárodné spoločenstvo na pôde OSN novú rozvojovú agendu – **Agendu 2030 pre udržateľný rozvoj** (ďalej len „Agenda 2030“). Zodpovednosť za implementáciu Agendy 2030 je v SR rozdelená medzi Úrad podpredsedu vlády SR pre investície a informatizáciu, ktorý zodpovedá za jej vnútroštátnu implementáciu a Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí SR, ktoré zodpovedá za jej implementáciu v medzinárodnom prostredí. V júni 2018 vláda SR schválila šesť národných priorít implementácie Agendy 2030⁵, ktoré vzišli z participatívneho procesu so zapojením širokého spektra aktérov. Šesť národných priorít, resp. hlavných oblastí implementácie Agendy 2030 je koherentných so šiestimi sektorovými prioritami ODA SR definovanými touto strednodobou stratégiou.

Strednodobá stratégia zároveň vychádza z Koncepcie implementácie Agendy 2030 v medzinárodnom prostredí, ktorú prijala vláda SR v januári 2017⁶. V nej sú zadefinované štyri kľúčové oblasti: 1. Ľudia a štát, 2. Prosperita, 3. Prostredie, 4. Partnerstvo pre rozvoj, v ktorých sa SR zasadzuje za implementáciu cieľov udržateľného rozvoja v partnerských krajinách.

Ciele rozvojovej spolupráce SR

SR implementuje rozvojovú spoluprácu s partnerskými krajinami so zámerom prispieť k ich udržateľnému rozvoju – a to najmä prostredníctvom znižovania chudoby, posilňovania demokracie a dobrej správy vecí verejných. SR sa pritom opiera o svoje transformačné skúsenosti z budovania inštitúcií samostatného štátu, rozvoja trhovej ekonomiky a naplňovania princípov demokracie, ako aj o úspešnú integráciu do medzinárodných organizácií a zoskupení. Rozvojová spolupráca SR aktívne reaguje na vývoj vo svete a svojim partnerským krajinám pomáha pri riešení významných globálnych výziev, akými sú zmena klímy a migrácia.

Jej integrálnou súčasťou je bilaterálna rozvojová spolupráca, multilaterálna rozvojová spolupráca a poskytovanie humanitárnej pomoci.

- Podpora demokracie a právneho štátu, dobrej správy vecí verejných, vrátane dialógu občianskej spoločnosti a štátnych inštitúcií, prevencia vzniku konfliktov.

⁵ uznesenie vlády SR č. 273/2018

⁶ uznesenie vlády SR č. 5/2017

- Znižovanie chudoby a riešenie príčin migrácie prostredníctvom tvorby pracovných miest, podpory potravinovej bezpečnosti, rozvoja ľudského kapitálu, a zvyšovaním ekonomickej a sociálnej odolnosti komúnit.
- Zlepšenie životného prostredia obyvateľov partnerských krajín prostredníctvom realizácie opatrení na zmiernenie zmeny klímy a prispôsobenie sa zmene klímy, podpory udržateľného využívania prírodných zdrojov podpory efektívnosti vodného, odpadového a lesného hospodárstva, zabezpečenia prístupu k vode a sanitácii, podpory energetickej bezpečnosti a využívania obnoviteľných zdrojov energie⁷.
- Postupné zvyšovanie výdavkov na ODA SR, vrátane mobilizácie finančných zdrojov súkromného sektora, s cieľom dosiahnuť úroveň 0,33% HND v roku 2030⁸ a zintenzívnenie spolupráce so zahraničnými donormi a medzinárodnými organizáciami.

⁷ Vylúčená je podpora aktivít s negatívnym dopadom na životné prostredie vrátane modernizácie alebo budovania uhľových zdrojov.

⁸ V zmysle záverov Rady EÚ „Nové globálne partnerstvo k znižovaniu chudoby a udržateľnému rozvoju po roku 2015“ z 25.5.2015 (Dok. č. 9241/15)

OBLASTI IMPLEMENTÁCIIE AGENDY 2030 V MEDZIN	Ľudia a štát	Prosperita	Prostredie	Partnerstvo pre rozvoj
NÁRODNÉ PRIORITY IMPLEMENTÁCIE A2030	Právny štát, demokracia a bezpečnosť Dobré zdravie Vzdelanie pre dôstojný život	Znižovanie chudoby a sociálna inklúzia Smerovanie k znalostnej a environmentálne udržateľnej ekonomike pri demografických zmenách a meniacom sa globálnom prostredí	Udržateľné sídla, regióny a krajina v kontexte zmeny klímy	
ZÁKLADNÉ CIELE STRATÉGIE ODA SR 2019-2023	Podpora demokracie a právneho štátu, dobrej správy vecí verejných, vrátane dialógu občianskej spoločnosti a štátnych inštitúcií, prevencia vzniku konfliktov	Znižovanie chudoby a riešenie príčin migrácie prostredníctvom tvorby pracovných miest, podpory potravinovej bezpečnosti, rozvoja ľudského kapitálu, a zvyšovaním ekonomickej a sociálnej odolnosti komunit	Zlepšenie životného prostredia obyvateľov partnerských krajín realizáciou opatrení na zmiernenie zmeny klímy a prispôsobovanie sa na zmenu klímy podporou efektívnosti vodného, odpadového a lesného hospodárstva, zabezpečením prístupu k vode a sanitácii, podporou energetickej bezpečnosti a využívania obnoviteľných zdrojov energie	Postupné zvyšovanie výdavkov na ODA SR s cieľom dosiahnuť úroveň 0,33% HND v roku 2030 a zintenzívnenie spolupráce so zahraničnými donormi a medzinárodnými organizáciami
SDGs				

Princípy

Rozvojová spolupráca SR je integrálnou súčasťou zahraničnej politiky SR. Reflektuje zahraničnopolitické a ekonomické priority SR a je v súlade s princípmi a záväzkami medzinárodnej rozvojovej spolupráce a rozvojovej politiky Európskej únie.

SR pri realizácii rozvojovej politiky uplatňuje **princípy efektívnosti** pomoci prijaté na medzinárodnej úrovni vo forme Parížskej deklarácie, potvrdené Akčnou agendou z Akkry a záverečným dokumentom z Busanu:

- posilňovanie lokálneho vlastníctva rozvojových politík, kladenie dôrazu na zodpovednosť partnerských krajín za vlastný rozvoj a ich aktívnu účasť pri tvorbe národných rozvojových stratégií, ktorých priority sú určujúce pre nastavenie programu rozvojovej spolupráce SR,
- partnerstvo slovenských aktérov realizujúcich aktivity rozvojovej pomoci, ako aj koordinácia, deľba práce a harmonizácia s inými donormi aktívnymi v partnerských krajinách a podpora spoločného programovania EÚ,
- riadenie pre dosahovanie výsledkov tak na úrovni plánovania, ako aj na úrovni realizácie prostredníctvom zavedenia komplexného systému monitoringu a evaluácie rozvojových intervencií,
- zverejňovanie údajov o poskytovanej pomoci s cieľom posilnenia zodpovednosti, získania podpory verejnosti na Slovensku, ako aj v partnerských krajinách pre rozvojovú spoluprácu a zvýšenia informovanosti o dosiahnutých výsledkoch.

Pre zvýšenie kvality a dopadu rozvojovej spolupráce SR kladie dôraz na **princíp koherencie politík pre udržateľný rozvoj** s cieľom zabezpečiť, aby ciele a výsledky rozvojovej politiky SR boli v súlade a vzájomnej synergii s inými národnými politikami (napr. bezpečnostnou, obchodnou, environmentálnou, migračnou a i.), ktoré majú dopad na rozvojové krajiny. Vytvorením robustného inštitucionálneho rámca pre Agendu 2030 sa vytvorili predpoklady pre výkon koordinácie a dohľad nad implementáciou koherencie politík na úrovni nadrezortného orgánu. Za týmto účelom sa pripravuje zmena Štatútu Rady vlády pre Agendu 2030, ktorá poverí Radu vlády implementáciou koherencie politík. Zároveň bude pri Rade vlády vytvorená expertná skupina, ktorá nadviaže na doterajšiu prácu a výsledky pracovnej skupiny na pôde Ministerstva zahraničných vecí a európskych záležitostí SR.

Úrovne koherencie politík pre rozvoj

Medzinárodná úroveň	Druhý výbor Valného zhromaždenia OSN, ECOSOC
	OECD/DAC platforma pre koherenciu politík
	Platforma EÚ pre koherenciu politík pre rozvoj
	Úroveň Rady EÚ
	Expertné stretnutia na pôde EÚ
	Spoločné programovanie EÚ
Národná úroveň	Rada vlády pre Agendu 2030 pre udržateľný rozvoj
	Pracovná skupina pre Agendu 2030 a Národný investičný plán
	Expertná skupina pre koherenciu politík
	Dialóg s NR SR
	Tematické platformy (životné prostredie, globálne vzdelávanie atď.)
Strategická úroveň	Strednodobá stratégia pre rozvojovú spoluprácu SR
	Zameranie bilaterálnej rozvojovej spolupráce SR
	Stratégie pre rozvojovú spoluprácu s programovými krajinami
	Usmernenia k prierezovým témam

4. Sektorové priority

Sektorové zameranie ODA SR vychádza z rozvojových potrieb partnerských krajín, dostupných kapacít SlovakAid, ako aj z výsledkov monitorovacích a evaluačných misií. Významným faktorom sú globálne výzvy medzinárodného spoločenstva definované predovšetkým cieľmi udržateľného rozvoja. Rozvojová spolupráca SR preto napomáha pri napĺňaní národných priorít implementácie Agendy 2030 pre udržateľný rozvoj partnerských krajín, ako boli prezentované počas *Voluntary National Review* na pôde OSN.

Rozvojová spolupráca SR je implementovaná v nasledujúcich šiestich sektoroch. Do každého z týchto sektorov sú integrované prierezové témy.

1. **Kvalitné vzdelávanie** – vzdelávanie na všetkých stupňoch škôl, nadobúdanie odborných zručností so zameraním na vstup na trh práce a vlastné podnikanie, vzdelávanie pedagogických a nepedagogických zamestnancov, vybavenie školských zariadení;

SDG č. 4 Kvalitné vzdelanie - *Zabezpečiť inkluzívne, spravodlivé a kvalitné vzdelávanie a podporovať celoživotné vzdelávacie príležitosti pre všetkých.*

2. **Dobré zdravie** – zdravotná starostlivosť s dôrazom na matky a deti, výživové programy, vzdelávanie a osвета obyvateľstva v oblasti prevencie a zdravotnej starostlivosti, vzdelávanie zdravotníckych pracovníkov, vybavenie zdravotníckych zariadení;

SDG č. 3 Kvalita zdravia a života - *Zabezpečiť zdravý život a podporovať dobrý život pre všetkých a v každom veku.*

3. **Dobrá správa vecí verejných a budovanie občianskej spoločnosti** – reforma verejného sektora, riadenie verejných financií, podpora právneho štátu a účasti občianskej spoločnosti na demokratických procesoch, budovanie kapacít samospráv a aktívna účasť občanov na rozvoji komunit, reforma bezpečnostného sektora, aktivity civilných expertov v medzinárodnom krízovom manažmente, prevencia konfliktov a podpora zmierovacích aktivít;

SDG č. 16 Mier, spravodlivosť a silné inštitúcie - *Podporovať mierovú inkluzívnu spoločnosť v prospech udržateľného rozvoja. Poskytnúť prístup k spravodlivosti pre všetkých a budovať efektívne, transparentné a inkluzívne inštitúcie na všetkých úrovniach.*

SDG č. 11 Udržateľné mestá a komunity - *Premeniť mestá a ľudské obydľia na inkluzívne, bezpečné, odolné a trvalo udržateľné.*

4. **Potravinová bezpečnosť a poľnohospodárstvo** – zavádzanie nových techník a postupov vo všetkých častiach hodnotového reťazca, vrátane spracovania poľnohospodárskych produktov, ich marketingu a predaja, potravinová bezpečnosť, tvorba pracovných miest;

SDG č. 2 Žiadny hlad - *Odstrániť hlad, dosiahnuť potravinovú bezpečnosť a lepšiu výživu a podporovať udržateľné poľnohospodárstvo.*

SDG č. 1 Žiadna chudoba - *Ukončiť chudobu všade a vo všetkých jej formách.*

5. **Infraštruktúra a udržateľné využívanie prírodných zdrojov** – vodné hospodárstvo, integrovaný manažment vodných a iných prírodných zdrojov, revitalizácia a ochrana ohrozených vodných zdrojov, zásobovanie pitnou vodou, čistenie odpadovej vody, odpadové hospodárstvo, zvyšovanie environmentálneho povedomia, energetická bezpečnosť a využívanie alternatívnych zdrojov energie, udržateľný rozvoj sídiel, zvyšovanie odolnosti voči prírodným katastrofám vrátane zmeny klímy, ochrana pôdy, zníženie degradácie a vysušovania pôdy, ako aj zastavenie straty biodiverzity, ochrana a obnova ekosystémov a ich služieb a obnova degradovaných ekosystémov;

SDG č. 6 Čistá voda a hygiena - Zabezpečiť dostupnosť a udržateľný manažment vody a sanitárnych opatrení pre všetkých.

SDG č. 11 Udržateľné mestá a komunity - Premeniť mestá a ľudské obdobia na inkluzívne, bezpečné, odolné a udržateľné.

SDG č. 7 Dostupnosť a čistá energia - Zabezpečiť všetkým prístup k cenovo dostupným, spoľahlivým, udržateľným a moderným zdrojom energie.

SDG č. 15 Život na pevnine - Chrániť, obnovovať a podporovať udržateľné využívanie pozemných ekosystémov, udržateľne riadiť lesné hospodárstvo, bojovať proti premene krajiny na púšť a zastaviť spätnú degradáciu krajiny a stratu biodiverzity.

6. **Podpora tvorby trhového prostredia** – podpora mikro, malého a stredného podnikania, zavádzanie inovácií, tvorba pracovných miest.

SDG č. 8 Dôstojná práca a ekonomický rast - Podporovať inkluzívny a udržateľný ekonomický rast, plnú a produktívnu zamestnanosť a riadnu prácu pre všetkých.

SDG č. 9 Priemysel, inovácie a infraštruktúra - Vybudovať pevnú infraštruktúru, podporovať inkluzívnu a udržateľnú industrializáciu a posilniť inovácie.

4.1 Prierezové témy

Prierezové témy sú integrované v projektoch a aktivitách SlovakAid. Posudzuje sa ich začlenenie do projektov a aktivít v každom zo šiestich prioritných sektorov. Zároveň sú v rámci SlovakAid realizované projekty a aktivity, v rámci ktorých predstavujú prierezové témy prioritné zameranie.

1. **Životné prostredie a zmena klímy** – podpora zmiernovania zmeny klímy (mitigácie), posilnenie schopnosti adaptácie na zmenu klímy a zvyšovanie odolnosti ekosystémov, ochrana prírody, biodiverzity a pôdy, monitorovanie životného prostredia; ochrana a podpora udržateľného využívania prírodných zdrojov.;

SDG č. 13 Ochrana klímy - *Podniknúť bezodkladné opatrenia na boj proti zmene klímy a ich dôsledkom.*

V oblasti zmeny klímy je potrebné, aby SR podporila projekty, ktorých cieľom je implementácia Parížskej dohody, najmä záväzku zmluvných strán Parížskej dohody dosiahnuť mobilizáciu spoločných 100 miliárd dolárov ročne do roku 2020 na mitigačné a adaptačné opatrenia. V oblasti ochrany biodiverzity je rovnako žiaduce, aby sa SR zamerala na projekty, ktorých cieľom je implementácia Dohovoru o biologickej diverzite (CBD) a jeho Aichi biodiverzitných cieľov.

2. **Rovnosť príležitostí** – podpora rovnosti mužov a žien, odstránenie všetkých foriem diskriminácie žien a dievčat, ako aj všetkých foriem násilia voči ženám a dievčatám, vrátane škodlivých praktík a zvyklostí (akými sú skoré alebo nútené manželstvá alebo mrzačenie ženských pohlavných orgánov), zabezpečenie rovnakých príležitostí vo verejnom živote.

SDG č. 5 Rodová rovnosť - *Dosiahnuť rodovú rovnosť a posilniť postavenie všetkých žien a dievčat.*

Prierezová téma rovnosť príležitostí je v rámci aktivít SlovakAid uplatňovaná predovšetkým v oblastiach vzdelávania, zdravotníctva a tvorby trhového prostredia. Dôraz je kladený na podporu vzdelávania, a to predovšetkým v krajinách, kde existuje disparita medzi úrovňou dosiahnutého vzdelania u chlapcov a dievčat. V oblasti zdravotníctva ide o potrebu zlepšenia prístupu k zdravotnej starostlivosti žien a dievčat. Projekty sú zamerané predovšetkým na zníženie úmrtnosti matiek, novorodencov a detí do päť rokov a zabezpečenie prístupu ku kvalitnej zdravotnej starostlivosti pre všetky dievčatá, ženy, chlapcov a mužov so zreteľom na ich špecifické potreby. V rámci ekonomického posilnenia postavenia žien je cieľom rozvoj a implementácia intervencií, ktoré podporujú rovnosť príležitostí na pracovisku, rovnaký prístup k možnostiam a zdrojom, ako aj zapojenie žien do podnikateľskej sféry v súlade s Agendou 2030. Podporovaná je aj eliminácia násilia páchaného špecificky na ženách so zameraním na odstránenie škodlivých kultúrnych praktík a násilia na dievčatách a ženách.

5 Teritoriálne priority

Rozvojová spolupráca SR je v období 2019–2023 realizovaná v nasledujúcich regiónoch: západný Balkán, Východné partnerstvo EÚ, Východná subsaharská Afrika a Blízky východ. Aktivity SlovakAid sú naďalej realizované aj v Afganistane.

S cieľom budovania na dosiahnutých výsledkoch pokračuje SR v rozvíjaní vzťahov s jej doterajšími partnerskými krajinami. Región západného Balkánu a Východného partnerstva EÚ patrí naďalej medzi zahraničnopolitické priority SR, nakoľko stabilita a prosperita bezprostredného susedstva je vitálnym záujmom SR. Rozvojové aktivity stavajú aj na dlhodobom pôsobení slovenských mimovládnych organizácií a iných aktérov v partnerských krajinách SlovakAid. Z tohto hľadiska je prirodzené pokračovanie rozvojovej spolupráce s vybranými africkými krajinami. Prítomnosť SlovakAid v Afrike, rovnako ako aj na Blízkom východe navyše podčiarkujú aktuálne globálne výzvy, predovšetkým potreba riešenia príčin migračnej a utečeneckej krízy v krajinách pôvodu a tranzitu. Rozvojová spolupráca SR predstavuje konkrétny príspevok SR k riešeniu týchto výziev.

Od roku 2019 SR výraznejšie uplatňuje regionálny prístup, ktorý umožňuje realizáciu tematicky súvisiacich rozvojových intervencií vo viacerých krajinách regiónu, ako aj zdieľanie skúseností medzi partnerskými krajinami navzájom. Globálne výzvy ako je bezpečnosť, zmena klímy, migračná a utečenecká kríza jasne ukázali, že je potrebná flexibilita pri poskytovaní rozvojovej spolupráce a humanitárnej pomoci. Zároveň SR zhodnocuje skúsenosti nadobudnuté v partnerských krajinách SlovakAid ich implementovaním v najmenej rozvinutých krajinách (LDCs). Príkladom takéhoto smerovania je rozšírenie skúseností nadobudnutých z rozvojovej spolupráce s Keňou aj na okolité krajiny Východnej subsaharskej Afriky.

V priebehu implementácie strednodobej stratégie sa predpokladá pokračovanie procesu európskej integrácie regiónu západného Balkánu. V prípade významného pokroku v integračnom procese, konkrétne vstupu niektorej z krajín regiónu do EÚ, bude potrebné prehodnotiť teritoriálne zameranie ODA SR. Perspektívny región pre rozšírenie aktivít ODA SR predstavuje Stredná Ázia, vzhľadom na možnosť uplatnenia slovenských reformných skúseností a rozvojových intervencií súkromného sektora, existujúci záujem, ako aj doterajšiu spoluprácu s regiónom.

Podporné kritériá výberu partnerských krajín SlovakAid:

- zahraničnopolitické a ekonomické záujmy SR,
- rozvojové potreby partnerských krajín,
- vlastníctvo rozvojového procesu partnerskou krajinou, zapojenie miestnych partnerov,
- medzinárodný vývoj a globálne výzvy (napr. migračná a utečenecká kríza),
- relevantná expertíza a kapacity slovenských rozvojových aktérov,
- prítomnosť aktivít slovenských rozvojových a iných aktérov (Ozbrojené sily SR),
- prítomnosť zastupiteľského úradu,
- potenciál zapájania súkromného sektora do ODA SR.

5.1 Programové krajiny

Na obdobie rokov 2019–2023 sú programovými krajinami SlovakAid Keňa, Moldavsko a Gruzínsko. S programovými krajinami realizuje SR prehĺbenú rozvojovú spoluprácu, ktorá si

vyžaduje komplexné intervencie s využitím všetkých dostupných nástrojov ODA SR, s vyššou finančnou alokáciou a posilnením personálnych kapacít v podobe rozvojových diplomatov. Konkrétne ciele rozvojovej spolupráce s týmito krajinami sú zafinované v bilaterálnych stratégiách.

5.1.1 Keňa

Keňa je tradičným rozvojovým partnerom SR a SlovakAid v nej pôsobí už od svojho vzniku v roku 2003. *Medzivládna dohoda o rozvojovej spolupráci medzi SR a Keňou* vstúpila do platnosti v novembri 2013 a od roku 2014 sa Keňa stala programovou krajinou SlovakAid. Od roku 2014 pôsobí v rámci zastupiteľského úradu v Nairobi rozvojový diplomat.

O aktívnom prístupe SR k rozvoju Kene svedčí aj zapájanie sa do širších medzinárodných rozvojových programov a projektov. Z iniciatívy SR bol v decembri 2017 spustený spoločný projekt krajín V4 zameraný na podporu drobných farmárov pri pestovaní tradičných poľnohospodárskych produktov v pobrežných provinciách krajiny. Tento projekt je financovaný zo zdrojov Núdzového zvereneckého fondu EÚ pre stabilitu a riešenie príčin nelegálnej migrácie a vysídlených osôb v Afrike vo výške 2 mil. eur. SR zároveň aktívne participuje na spoločnom rozvojovom programovaní EÚ v Keni prostredníctvom projektu KILIMO-VC, zameraného na stimulovanie investícií do agropotravinárskeho sektora.

Ciele	Zlepšiť zdravotný stav obyvateľov Kene, s osobitným dôrazom na deti a matky, sprístupnením kvalitnej zdravotnej a preventívnej starostlivosti	Znížiť úroveň nezamestnanosti mladých zlepšením prístupu ku kvalitnému vzdelávaniu a získavaniu praktických zručností	Posilniť potravinovú bezpečnosť budovaním odolnosti miestnych komunít voči dopadom zmeny klímy v poľnohospodárstve a ochrane a podpore udržateľného využívania prírodných zdrojov	Podporiť tvorbu pracovných miest prostredníctvom udržateľného ekonomického rozvoja
Sektory	Dobré zdravie	Kvalitné vzdelávanie	Potravinová bezpečnosť a poľnohospodárstvo Infraštruktúra a udržateľné využívanie prírodných zdrojov	Podpora tvorby trhového prostredia
SDGs			 	
Prierez. témy	 			

5.1.2 Moldavsko

Rozvojová spolupráca s Moldavskou republikou sa opiera o *Dohodu o rozvojovej spolupráci medzi vládou SR a vládou Moldavskej republiky*, ktorá bola podpísaná v októbri 2013. Partnerskou krajinou SlovakAid je Moldavsko od roku 2009. Intenzita spolupráce sa odvtedy výrazne zvýšila. V roku 2013 bol v Moldavsku otvorený zastupiteľský úrad SR a realizácia rozvojovej spolupráce je podporená pôsobením rozvojového diplomata v rámci zastupiteľského úradu v Kišiňove.

Podpisom asociačnej dohody s EÚ v roku 2014 sa Moldavsko zaviazalo k realizácii reforiem. V tom istom roku sa stalo programovou krajinou SlovakAid. SR podporuje transformačné úsilie Moldavska, jeho ekonomický rast a poskytuje mu pomoc pri implementácii reforiem. Moldavsko zároveň predstavuje príležitosť pre zapájanie súkromného sektora do rozvojovej spolupráce.

Ciele	Zdieľaním reformných skúseností SR podporiť budovanie stabilného a demokratického Moldavska s efektívne fungujúcou štátnou správou, samosprávou a silnou občianskou spoločnosťou	Zlepšiť kvalitu života a zdravia obyvateľov Moldavska prostredníctvom efektívneho a udržateľného manažmentu vodných a iných prírodných zdrojov, odpadového hospodárstva a ochrany životného prostredia	Zlepšiť výkonnosť podnikateľského sektora prostredníctvom podpory zavádzania inovácií v mikro, malých a stredných podnikoch a podpory udržateľnej zamestnanosti
Sektory	Dobrá správa vecí verejných a budovanie občianskej spoločnosti	Infraštruktúra a udržateľné využívanie prírodných zdrojov	Podpora tvorby trhového prostredia
SDGs	 	 	
Prierez. témy	 		

5.1.3 Gruzínsko

Gruzínsko je tradičnou partnerskou krajinou rozvojovej spolupráce SR a SlovakAid tu pôsobí od roku 2008. V rámci Východného partnerstva EÚ je Gruzínsko krajinou, ktorá najvýraznejšie pokročila v integračnom procese s EÚ a pri implementácii reforiem. Cieľom rozvojovej spolupráce SR je podporiť rozvoj Gruzínska s využitím vlastných reformných skúseností a expertných znalostí. Zameria sa taktiež na pomoc pri postupnom budovaní dôvery a podporu priameho dialógu medzi Gruzínskom a odštiepeneckými teritóriami. Gruzínsko je zároveň krajinou, ktorá poskytuje možnosti pre výraznejšie zapájanie súkromného sektora do rozvojovej spolupráce.

V období 2019–2023 je Gruzínsko zaradené medzi programové krajiny SlovakAid a tomuto budú prispôbené aj podmienky rozvojovej spolupráce. Za účelom zintenzívnenia spolupráce

bude postupne zvyšovaná finančná alokácia a výhľadovo sa počíta s pôsobením rozvojového diplomata na zastupiteľskom úrade SR v Tbilisi. Zároveň bude iniciovaný proces uzavretia medzivládnej dohody o rozvojovej spolupráci medzi Gruzínskom a SR.

Ciele	Zdieľaním reformných skúseností SR podporiť budovanie stabilného a demokratického Gruzínska s efektívne fungujúcou štátnou správou, samosprávou a silnou občianskou spoločnosťou	Zlepšiť kvalitu života a zdravia obyvateľov Gruzínska prostredníctvom efektívneho a udržateľného manažmentu vodných a iných prírodných zdrojov, odpadového hospodárstva a ochrany životného prostredia.	Zlepšiť výkonnosť podnikateľského sektora prostredníctvom podpory zavádzania inovácií v mikro, malých a stredných podnikoch a podpory udržateľnej zamestnanosti
Sektory	Dobrá správa vecí verejných a budovanie občianskej spoločnosti	Infraštruktúra a udržateľné využívanie prírodných zdrojov	Podpora tvorby trhového prostredia
SDGs	 	 	
Prierez. témy	 		

5.2 Partnerské regióny a krajiny

5.2.1 Západný Balkán (Albánsko, Bosna a Hercegovina, Čierna Hora, Kosovo⁹, Macedónsko, Srbsko)

Spolupráca s regiónom západného Balkánu je pevnou súčasťou ODA SR už od roku 2003. Úspešná integrácia celého regiónu do EÚ je dlhodobým záujmom SR a je v súlade so Stratégiou Európskej komisie pre západný Balkán¹⁰, ako aj príslušnými závermi Rady EÚ¹¹. Zameriava sa pritom na podporu transformačného procesu, realizáciu reforiem vrátane reformy verejných financií, intenzívnejšie zapájanie súkromného sektora do rozvojovej spolupráce, ako aj podporu zmierenia a medzi-komunitného dialógu. V závislosti od výsledkov integračného a reformného procesu v regióne môže dôjsť k modifikácii (postupnému znižovaniu) rozvojových aktivít a prechodu ťažiska na ekonomickú a obchodnú spoluprácu.

⁹ V súlade s rezolúciou BR OSN č. 1244/99 a so stanoviskom Medzinárodného súdneho dvora k vyhláseniu nezávislosti Kosova

¹⁰ A credible enlargement perspective for and enhanced EU engagement with the Western Balkans, 6. 2. 2018

¹¹ Závery Rady EÚ pre všeobecné záležitosti pre rozširovanie a stabilizačný a asociačný proces z 26. 6. 2018.

Ciele	Zdieľaním reformných skúseností SR podporiť efektívne fungujúcu štátnu správu, samosprávou a silnú občiansku spoločnosť	Zlepšiť kvalitu života a zdravia obyvateľov prostredníctvom udržateľného rozvoja infraštruktúry, udržateľného využívania prírodných zdrojov a ochrany životného prostredia	Zlepšiť výkonnosť podnikateľského sektora prostredníctvom podpory zavádzania inovácií v mikro, malých a stredných podnikoch a podpory udržateľnej zamestnanosti
Sektory	Dobrá správa vecí verejných a budovanie občianskej spoločnosti	Infraštruktúra a udržateľné využívanie prírodných zdrojov	Podpora tvorby trhového prostredia
SDGs	 	 	
Prierez. témy	 		

5.2.2 Východné partnerstvo EÚ (Bielorusko, Gruzínsko, Moldavsko, Ukrajina)

Spolupráca s krajinami Východného partnerstva EÚ v oblasti rozvoja potvrdzuje záujem SR mať na východ od svojich hraníc ekonomicky a politicky stabilných partnerov v súlade s revidovanou politikou európskeho susedstva z roku 2015. Dôraz pritom kladie na podporu transformačného procesu, realizáciu reforiem vrátane reformy verejných financií, ako aj intenzívnejšie zapájanie súkromného sektora do rozvojovej spolupráce. SR je aktívne zapojená do implementácie strategickej vízie EÚ k Východnému partnerstvu v podobe „dvadsiatich výstupov do roku 2020“, ktoré sú zamerané na posilnenie 1. hospodárstva; 2. verejnej správy, 3. infraštruktúry a životného prostredia; 4. spoločnosti.¹²

Rozvojovú spoluprácu s Ukrajinou výrazne ovplyvnila vnútropolitická kríza v roku 2014 a následný ozbrojený konflikt na východe krajiny. V závislosti od vývoja situácie a aktuálnych potrieb SR naďalej pomáha Ukrajine pri odstraňovaní následkov ozbrojeného konfliktu, a to aj prostredníctvom poskytovania humanitárnej pomoci. Výrazným impulzom je predsedníctvo SR v Organizácii pre bezpečnosť a spoluprácu v Európe v roku 2019, ktoré má za cieľ zlepšenie životných podmienok obyčajných ľudí v konfliktných zónach, vrátane východnej Ukrajiny.

Vzhľadom na malú úspešnosť projektov SlovakAid v Bielorusku v predchádzajúcom období prebieha spolupráca s Bieloruskom prostredníctvom iných nástrojov ako dotačných výziev. V Bielorusku realizuje SlovakAid mikrogranty, nástroj odovzdávania expertných skúseností, ako aj Program podnikateľských partnerstiev.

¹² V zmysle dokumentu Európskej komisie: „Eastern Partnership - 20 Deliverables for 2020 Focusing on key priorities and tangible results“ (https://ec.europa.eu/neighbourhood-enlargement/sites/near/files/eap_20_deliverables_for_2020.pdf)

Ciele	Zdieľaním reformných skúseností SR podporiť efektívne fungujúcu štátnu správu, samosprávou a silnú občiansku spoločnosť	Zlepšiť kvalitu života a zdravia obyvateľov prostredníctvom udržateľného rozvoja infraštruktúry, udržateľného využívania zdrojov a ochrany životného prostredia	Zlepšiť výkonnosť podnikateľského sektora prostredníctvom podpory zavádzania inovácií v mikro, malých a stredných podnikoch a podpory udržateľnej zamestnanosti
Sektory	Dobrá správa vecí verejných a budovanie občianskej spoločnosti	Infraštruktúra a udržateľné využívanie prírodných zdrojov	Podpora tvorby trhového prostredia
SDGs	 	 	
Prierez. témy	 		

* Ciele a sektory spolupráce s Moldavskom a Gruzínskom, ako programovými krajinami sú popísané v samostatnej kapitole.

5.2.3. Východná subsaharská Afrika (Burundi, Etiópia, Eritrea, Južný Sudán, Keňa, Rwanda, Somálsko, Tanzánia a Uganda)

SR implementuje princíp Agendy 2030 „*Leaving no one behind*“ rozšírením aktivít ODA SR na región Východnej subsaharskej Afriky, čím zároveň docieli potrebnú flexibilitu pri realizácii rozvojovej spolupráce. Priority rozvojovej spolupráce SR pre Východnú subsaharskú Afriku vychádzajú zo Spoločnej stratégie EÚ a Afriky¹³, ako aj z ďalších bilaterálnych regionálnych politických stratégií a dohôd¹⁴. Všetkých osem nových partnerských krajín patrí v zmysle klasifikácie OSN medzi najmenej rozvinuté krajiny (tzv. LDCs). SR pritom uplatní dobré skúsenosti získané z úspešnej rozvojovej spolupráce s Keňou.

SR sa zameria na aktivity podporujúce lokálny ekonomický rozvoj afrických krajín, vrátane tvorby pracovných miest s cieľom prispieť k riešeniu príčin vzniku migrácie a celkovému odstraňovaniu chudoby. Južný Sudán, ako krajina s mimoriadnymi humanitárnymi a rozvojovými potrebami, aj naďalej zostane partnerskou krajinou ODA SR.

Špecifické postavenie má Etiópia, ako druhá najľudnatejšia krajina Afriky. Prítomnosť zastupiteľského úradu SR v Addis Abebe je dôležitým faktorom pri implementácii projektov, pričom Etiópia je perspektívnou partnerskou krajinou aj z hľadiska zapájania podnikateľských subjektov do rozvojovej spolupráce.

¹³ A Joint Africa-EU Strategy (JAES), 2007 (https://www.africa-eu-partnership.org/sites/default/files/documents/eas2007_joint_strategy_en.pdf)

¹⁴ Napríklad Spoločný akčný plán zo Samitu o migrácii vo Vallette – Joint Valletta Action plan, 2015. Predovšetkým prioritou č. 1 zameranou na riešenie príčin migrácie.

Ciele	Zlepšiť zdravotný stav obyvateľov, s osobitným dôrazom na deti a matky, sprístupnením kvalitnej zdravotnej a preventívnej starostlivosti	Znížiť úroveň nezamestnanosti mladých zlepšením prístupu ku kvalitnému vzdelávaniu a získavaniu praktických zručností	Posilniť potravinovú bezpečnosť budovaním odolnosti miestnych komunít voči dopadom zmeny klímy v poľnohospodárstve a ochrane a podpore udržateľného využívania prírodných zdrojov	Podporiť tvorbu pracovných miest prostredníctvom udržateľného ekonomického rozvoja
Sektory	Dobré zdravie	Kvalitné vzdelávanie	Potravinová bezpečnosť a poľnohospodárstvo Infraštruktúra a udržateľné využívanie prírodných zdrojov	Podpora tvorby trhového prostredia
SDGs			 	
Prierez. témy				

* Ciele a sektory spolupráce s Keňou, ako programovou krajinou sú popísané v samostatnej kapitole.

5.2.4 Blízky východ (Irak, Jordánsko, Libanon, Sýria)

Od vypuknutia migračnej a utečeneckej krízy sa SR intenzívne zapája do humanitárnych aktivít reagujúcich na dôsledky ozbrojených konfliktov. SR sa zároveň sústreďuje na riešenie príčin vzniku migrácie prostredníctvom zlepšovania životných podmienok obyvateľov (skvalitnenie infraštruktúry, vzdelávania a zdravotníctva), ako aj zlepšením perspektív na uplatnenie sa v ich domovských komunitách (tvorba zručností pre trh práce a skvalitňovanie podnikateľského prostredia). Osobitná pozornosť je venovaná zlepšovaniu životných podmienok utečencov s cieľom napomáhať pri ich dočasnom pobyte v hostiteľských krajinách, respektíve s návratom do krajín ich pôvodu po ukončení konfliktu. Zameranie rozvojovej spolupráce SR v regióne Blízkeho východu je v súlade so strategickými dokumentami EÚ pre jednotlivé krajiny.¹⁵

Dlhodobý charakter krízy na Blízkom východe zároveň vyžaduje účinné prepojenie humanitárnych a rozvojových aktivít (humanitárny a rozvojový nexus). Cieľom pôsobenia je prispievať k úsiliu o stabilizáciu politicko-bezpečnostnej situácie krajín v regióne, obnovu a rekonštrukciu krajín a budovanie infraštruktúry v identifikovaných sektoroch.

¹⁵ Stratégia EÚ pre Irak prijatá v roku 2018; Stratégia EÚ pre Sýriu prijatá v roku 2017; Podpora Jordánska a Libanonu vychádza z osobitných kompaktov dohodnutých s EÚ v záujme podpory týchto krajín v kontexte hostovania sýrskych utečencov.

Ciele	Zabezpečiť prístup ku kvalitnému vzdelávaniu pre všetkých, s dôrazom na tvorbu zručností pre trh práce	Zvýšiť kvalitu a dostupnosť udržateľnej infraštruktúry (voda a sanitácia, energetika)	Zlepšiť dostupnosť a kvalitu zdravotnej starostlivosti	Podporiť rozvoj podnikateľského prostredia so zameraním na tvorbu pracovných miest
Sektory	Kvalitné vzdelávanie	Infraštruktúra a udržateľné využívanie prírodných zdrojov	Dobré zdravie	Podpora tvorby trhového prostredia
SDGs		 		
Prierez. témy	 			

5.2.5 Afganistan

V dôsledku zhoršujúcej sa bezpečnostnej situácie v krajine a s tým súvisiacimi sťažnými podmienkami pri implementácii projektov bol Afganistan vyradený z programových krajín SlovakAid. Afganistan naďalej zostáva partnerskou krajinou SlovakAid, pričom rozvojová spolupráca sa sústreďuje na oblasť zvyšovania kvality odborného a vyššieho vzdelávania. Oproti predchádzajúcemu obdobiu ide o zúženie aktivít na oblasť, v ktorej sa dlhodobo darilo SlovakAid úspešne realizovať projekty aj napriek zložitým politickým a bezpečnostným podmienkam. Afganistan je zároveň príkladom synergie a spolupráce slovenských rozvojových a humanitárnych aktérov a Ozbromých síl SR.

Ciele	Zvýšiť kvalitu vzdelávania s dôrazom na vyššie a odborné vzdelávanie
Sektory	Kvalitné vzdelávanie
SDGs	
Prierez. témy	

6. Nástroje rozvojovej spolupráce SR

Nástroje rozvojovej spolupráce SR vychádzajú zo zákona o rozvojovej spolupráci. S cieľom prechodu na systém založený na výsledkoch a merateľných ukazovateľoch je potrebné zaviesť do praxe zadanie zákazky, ako aj rámcové dohody. Doteraz využívaný systém dotácií tak poskytne väčší priestor pre hľadanie inovatívnych projektov. V strednodobom hľadisku bude kľúčovým výraznejšie zapájanie a využívanie nástrojov SlovakAid jednotlivými rezortmi.

6.1 Dotácie

Dotácie sú už od roku 2003 základným nástrojom ODA SR. Mechanizmus poskytovania dotácií je realizovaný prostredníctvom výziev vyhlasovaných SAMRS, v rámci ktorých predkladajú oprávnené subjekty¹⁶ návrhy projektov. Zákon o rozvojovej spolupráci definuje tieto typy dotácií:

- a) rozvojový projekt,
- b) humanitárny projekt,
- c) projekt rozvojového vzdelávania,
- d) projekt verejnej informovanosti,
- e) projekt budovania kapacít,
- f) vyslanie dobrovoľníka do partnerskej krajiny,

6.1.1. Rozvojové projekty predstavujú najvýznamnejšiu časť dotácií a sú predkladané prostredníctvom výziev. Zameranie výziev vychádza z aktuálne platných strategických dokumentov schválených vládou SR. Projekty sú realizované v rámci partnerstva slovenského subjektu a partnerského subjektu v cieľovej krajine.

6.1.2. Humanitárne a post-humanitárne projekty sú predkladané v rámci výziev, ktoré reagujú na naliehavé, ako aj pretrvávajúce humanitárne potreby v teritóriách postihnutých ozbrojenými konfliktami, prírodnými katastrofami alebo inými krízovými situáciami. Podmienky poskytovania humanitárnej pomoci bude podrobnejšie upravovať Stratégia humanitárnej pomoci SR, ktorá bude vypracovaná v priebehu roku 2019. ODA SR kladie väčší dôraz na prepájanie humanitárnych a rozvojových aktivít, tak aby bol po vyriešení bezprostredných humanitárnych potrieb v postihnutom teritóriu zabezpečený prechod k realizácii rozvojových intervencií.

6.1.3. Projekty rozvojového vzdelávania sú realizované v SR a zameriavajú sa na integráciu rozvojovej problematiky do učebných plánov a osnov na jednotlivých stupňoch slovenských škôl. Za oblasť globálneho vzdelávania, ktorého súčasťou je rozvojové vzdelávanie, zodpovedá MŠVVaŠ SR a MZVaEZ SR. Hlavnými výzvami v oblasti rozvojového vzdelávania je vypracovanie Národnej stratégie pre globálne vzdelávanie, ako aj posilnenie výučby problematiky rozvojového vzdelávania, vrátane systematického zavádzania tém globálneho vzdelávania do formálneho, ako aj neformálneho vzdelávania. Za účelom zvyšovania všeobecného povedomia o rozvojovej problematike je potrebné klásť dôraz na vzdelávanie aktérov, najmä lídrov v neformálnom vzdelávaní, učiteľov a novinárov, ktoré získané poznatky sprostredkujú verejnosti.

6.1.4. Projekty budovania kapacít

Budovanie systému rozvojovej spolupráce SR a kapacít jeho aktérov je neoddeliteľnou súčasťou posilňovania systému rozvojovej spolupráce SR. V rámci budovania kapacít sú podporované viaceré aktivity:

¹⁶ Právnické osoby založené podľa právneho poriadku SR.

- koordinačné a implementačné funkcie strešných organizácií kľúčových aktérov aktívnych v rozvojovej spolupráci SR;
- zvyšovanie odbornosti zamestnancov štátnej a verejnej správy pôsobiacich v rozvojovej agende;
- podpora zapájania slovenských subjektov do projektov financovaných z grantov Európskej komisie v rámci jej rozvojových nástrojov (primárne DCI, EDF, EIDHR);
- vytvorenie podmienok v SAMRS s cieľom realizácie delegovanej spolupráce s Európskej komisie (tento proces bol spustený v roku 2018).

6.1.5. Vysielanie dobrovoľníkov a expertov do rozvojových krajín

Špecifikom vysielania dobrovoľníkov a expertov je nielen pomoc partnerským krajinám, ale prínos spočíva aj v budovaní slovenských kapacít v oblasti rozvojovej spolupráce a zvyšovaní povedomia slovenskej verejnosti o význame a podstate rozvojovej spolupráce.

Z teritoriálneho hľadiska majú prednosť pri vysielaní dobrovoľníkov a expertov partnerské krajiny definované strednodobou stratégiou, no vysielanie je možné aj do iných rozvojových krajín v rámci zoznamu Výboru OECD pre rozvojovú pomoc (OECD/DAC).

6.1.6 Spolufinancovanie projektov EÚ

EÚ kofinancované (spolufinancované) projekty sú nástrojom podpory SlovakAid pre oprávnené subjekty, ktoré sa uchádzajú o finančné príspevky z grantových schém v rámci rozvojových nástrojov Európskej komisie. Týmto nástrojom sa posilňuje podiel Slovenska v rámci rozvojovej spolupráce EÚ a prepojenie slovenskej rozvojovej spolupráce s rozvojovou politikou EÚ. Zapájanie sa do celoeurópskych rozvojových projektov prispieva k zvýšeniu profesionality a expertízy, budovaniu dlhodobých partnerských vzťahov a zviditeľneniu značky SlovakAid.

6.2 Finančné príspevky

Finančné príspevky sú využívané v rámci rozvojovej spolupráce (bilaterálnej a multilaterálnej), ako aj humanitárnej pomoci. Podmienky ich poskytovania definuje zákon o rozvojovej spolupráci. Finančné príspevky poskytuje najmä MZVaEZ SR a SAMRS, no zákon umožňuje ich poskytovanie aj zo strany ostatných ministerstiev a ústredných orgánov štátnej správy. Nástroj je možné využiť aj v rozvojových krajinách v rámci zoznamu Výboru OECD pre rozvojovú pomoc (DAC).

6.3 Finančné príspevky ZÚ SR (mikrogranty)

Finančné príspevky poskytované cez sieť zastupiteľských úradov SR predstavujú operatívnu formu rozvojovej spolupráce SR, ktorá umožňuje flexibilne a adresne reagovať na problémy a potreby partnerskej krajiny. Pridanou hodnotou finančných príspevkov je zvyšovanie viditeľnosti SlovakAid v partnerských krajinách. Návrhy na financovanie projektov predkladajú lokálne subjekty prostredníctvom zastupiteľských úradov SR. Špecifikom tohto nástroja je, že aktivity implementujú výlučne lokálne subjekty v partnerskej krajine, prostredníctvom čoho nástroj prispieva k postupnému odviazaniu intervencií SlovakAid. Nástroj je možné využiť aj v rozvojových krajinách v rámci zoznamu Výboru OECD pre rozvojovú pomoc (DAC).

6.4 Zadávanie zákaziek na realizáciu rozvojových projektov

Výzvu na predkladanie ponúk na realizáciu zákazky zverejňuje SAMRS, v ktorej definuje parametre pre plánovanú rozvojovú intervenciu. Zadanie zákazky vychádza z rozvojových potrieb partnerskej krajiny, ktoré boli identifikované v úzkej spolupráci s jej orgánmi, ako aj z kapacít slovenských rozvojových aktérov. Vyhlásením zákazky procesom verejného

obstarávania sa hľadá najvhodnejší subjekt na jej realizáciu. Takáto forma financovania umožňuje realizovať aktivity, ktorými naplňajú konkrétne stanovené ciele. Zákazky sú otvorené pre slovenské, ako aj zahraničné subjekty, čo znamená, že v prípade tohto nástroja je rozvojová pomoc SR neviazaná. Nástroj je možné využiť aj v rozvojových krajinách v rámci zoznamu Výboru OECD pre rozvojovú pomoc (DAC).

6.5 Nástroj na zdieľanie expertných skúseností SR

Slovensko úspešne pomáha svojim partnerom pri implementácii reforiem už od roku 2011 prostredníctvom Centra na odovzdávanie skúseností z integrácie a reforiem (CETIR). Kľúčom pre úspešnú realizáciu aktivít tohto nástroja je spolupráca nositeľov jednotlivých expertíz naprieč sektormi, ktorí pozostávajú zo zástupcov orgánov a inštitúcií štátnej a verejnej správy, územnej samosprávy, a v odôvodniteľných prípadoch aj zástupcov mimovládneho, akademického a súkromného sektora. Nástroj je možné využiť vo všetkých rozvojových krajinách v rámci zoznamu Výboru OECD pre rozvojovú pomoc (OECD/DAC).

6.6 Štipendiá vlády SR

Program poskytovania vládnych štipendií na štúdium na slovenských verejných vysokých školách študentom z rozvojových krajín v SR zabezpečuje MŠVVaŠ SR v spolupráci s MZVaEZ SR. Cieľom je prispievať k podpore vzdelanosti ako významného prvku v podpore sociálno-ekonomického napredovania rozvojových krajín.

SR v rámci udeľovania vládnych štipendií flexibilne reaguje na vývoj medzinárodnej situácie. Teritoriálne zameranie poskytovania vládnych štipendií bolo upravené v zmysle záverov Samitu OSN k migrácii a utečencom (Newyorská deklarácia, 19. 9. 2016). SR sa v rámci deklarácie zaviazala v období 2017–2021 poskytnúť 520 štipendií pre študentov z krajín postihnutých konfliktami. Teritoriálne prerozdelenie štipendií je každoročne upravované tak, aby v čo najväčšej miere zohľadnilo potreby krajín postihnutých konfliktmi.

Zároveň je potrebné prijať opatrenia na zefektívnenie programu vládnych štipendií, predovšetkým smerom k zabezpečeniu pozitívneho rozvojového dopadu pre partnerské krajiny.

6.7 Poskytnutie zvýhodneného vývozného úveru

Poskytnutie zvýhodneného úveru je nástroj zameraný na podporu zapájania slovenských podnikateľských subjektov do rozvojových aktivít a uľahčenie prieniku súkromného sektora na trhy v rozvojových krajinách. Nositeľom tohto nástroja je EXIMBANKA SR. Jeho špecifikom je zvýhodnenie úveru pre verejného zahraničného odberateľa slovenských tovarov alebo služieb z rozvojovej krajiny, formou tzv. grantového elementu financovaného zo zdrojov štátneho rozpočtu. Schéma zvýhodnených vývozných úverov podlieha medzinárodne platným pravidlám Dohovoru pre oficiálne podporované vývozné úvery (tzv. Konsenzus OECD) a kritériám pre zvýhodnené financovanie, ktoré sú založené na udržateľných princípoch financovania krajín s nízkymi príjmami. Zvýhodnený vývozný úver možno poskytnúť najmä na účely rozvoja infraštruktúry a nových technológií, ochrany životného prostredia, regionálneho rozvoja a podpory zamestnanosti v partnerskej krajine.

6.8 Bilaterálne medzinárodné dohody o rozvojovej spolupráci

Bilaterálne medzinárodné dohody o rozvojovej spolupráci sú uzatvárané s programovými krajinami ODA SR. Upravujú základný rámec bilaterálnej rozvojovej spolupráce, vrátane podmienok, ktoré umožňujú zjednodušenie jej praktickej realizácie (napr. oslobodenie od daní a ciel). S cieľom zvyšovania efektívnosti rozvojovej spolupráce a zapájania súkromného sektora do rozvojovej spolupráce by takéto dohody mohli obsahovať výnimky z miestnych pravidiel verejného obstarávania.

6.9 Spoločné programovanie EÚ

Dôležitú úlohu pri koordinácii rozvojových aktivít v jednotlivých partnerských krajinách zohráva spoločné programovanie EÚ. SR je do spoločného programovania EÚ aktívne zapojená najmä v programových krajinách SlovakAid – v Keni a Moldavsku. Kým v Moldavsku má spoločné programovanie skôr charakter koordinácie medzi donormi, v Keni ide o prehĺbenejšiu spoluprácu, vrátane spoločného financovania rozvojových programov. SR sa podieľa na financovaní programu EÚ AgriFI zameraného na zlepšenie integrácie hodnotového reťazca drobných farmárov a pastierov poskytnutím stimulov na investície do agropotravinárskeho sektora¹⁷. Zapojenie do spoločného programovania v ďalších partnerských krajinách závisí od jeho charakteru a relevancie pre aktivity SlovakAid, ako aj od kapacít zastupiteľských úradov SR, pod ktoré tieto krajiny spadajú.

6.10 Rámcové dohody

Rámcové dohody o realizácii dlhodobého partnerstva sú uzatvárané so subjektmi, ktoré aktívne pôsobia v oblasti rozvojovej spolupráce SR, majú preukázateľné dlhodobé skúsenosti, dostatočné ľudské a finančné zdroje a pozitívne hodnotenie v rámci implementácie rozvojových projektov. Ich cieľom je zabezpečenie realizácie viacročných projektov, ktoré majú väčší potenciál pre dosiahnutie udržateľných výsledkov.

¹⁷ O zapojení SR do spoločného programovania EÚ v Keni rozhodla vláda SR uznesením č. 158/2017 z 5. 4. 2017,

7. Zapájanie súkromného sektora do rozvojovej spolupráce¹⁸

Dôležitým faktorom rozvoja je podpora udržateľného ekonomického rastu, tvorby pracovných miest, ako aj podpora mobilizácie domácich zdrojov a podnikania. Aj preto je zapájanie súkromného sektora dôležitým predpokladom úspešnosti a zabezpečenia udržateľnosti rozvojových aktivít. Zároveň sa tým posilňuje sociálno-ekonomický rozvoj miestneho obyvateľstva (pracovné miesta, budovanie kapacít, efektívne zapájanie sa do globálnych hodnotových reťazcov, dostupnosť základných tovarov a služieb) a mobilizujú sa súkromné finančné zdroje na napĺňanie cieľov udržateľného rozvoja. Ide o kľúčový aspekt pri riešení príčin migrácie v krajinách pôvodu. Aktivity zamerané na zapájanie súkromného sektora do rozvojovej spolupráce nie sú striktné určené len pre partnerské regióny a krajiny, ale ich realizácia je možná vo všetkých krajinách definovaných zoznamom príjemcov rozvojovej pomoci OECD/DAC.

Program podnikateľských partnerstiev

Za účelom efektívneho zapájania podnikateľského sektora do rozvojovej spolupráce SR je vytvorený osobitný Program podnikateľských partnerstiev, ktorého cieľom je:

- podporiť synergiu medzi cieľmi rozvojovej spolupráce SR a podnikateľskými cieľmi v rozvojových krajinách;
- podporiť vytváranie nových podnikateľských partnerstiev a budovať udržateľné kapacity miestnych partnerov;
- mobilizovať súkromné zdroje na posilnenie slovenských rozvojových aktivít;
- napomôcť slovenským podnikateľským subjektom etablovať sa v rozvojových krajinách a uľahčiť miestnym podnikom prístup do globálnych hodnotových reťazcov;
- posilniť a rozšíriť aktivity a rozvojový vplyv slovenských podnikateľských subjektov, ktoré už aktívne pôsobia v rozvojových krajinách.

Z charakteru a podstaty rozvojovej spolupráce vyplýva, že priama podpora exportu je z programu vylúčená. Program je realizovaný prostredníctvom výziev vyhlasovaných SAMRS pre všetky rozvojové krajiny podľa definície OECD/DAC a vo všetkých sektoroch.

Program poskytuje podporu v dvoch fázach:

1. **Prípravná fáza** –vypracovanie štúdie uskutočniteľnosti a podnikateľského plánu.
2. **Realizačná fáza** –projekty zahŕňajúce konkrétne činnosti smerujúce k praktickej realizácii inovatívnych podnikateľských nápadov prispievajúcich k napĺňaniu rozvojových cieľov v partnerskej krajine.

Prioritizované budú projekty, ktoré preukážu potenciál mobilizácie finančných zdrojov súkromného sektora.

Zadanie zákazky

Predstavuje nástroj, v rámci ktorého je možné podporiť zapájanie súkromného sektora do rozvojovej spolupráce SR (bližšie v kapitole 6 Nástroje rozvojovej spolupráce SR).

Zvyšovanie informovanosti a budovanie kapacít

Zapájanie súkromného sektora do rozvojových aktivít SR môže byť úspešné len vtedy, ak je o možnostiach ODA SR, medzinárodných finančných inštitúcií a rozvojových organizácií, ako

¹⁸ Prijatím Strednodobej stratégie rozvojovej spolupráce SR na roky 2019–2023 sa ruší platnosť Koncepcie zapájania podnikateľov do rozvojovej spolupráce z roku 2012.

aj finančných nástrojov EÚ riadne a pravidelne informovaný a je mu v tejto súvislosti poskytnutá podpora. Za týmto účelom bol už v roku 2015 v spolupráci s UNDP spustený program Rozvojmajstri, zameraný na podporu uplatnenia slovenských podnikateľov vo verejných súťažiach medzinárodných finančných inštitúcií. Zároveň podporuje pochopenie cieľov udržateľného rozvoja a rozvojového aspektu podnikateľských aktivít. Zvyšovanie informovanosti bude koordinované aj s podnikateľskými zväzmi, združeniami a asociáciami, ako aj mimovládny sektorom s cieľom oslovenia čo najširšieho okruhu subjektov. Za týmto účelom využíva MZVaEZ SR aj portál „Podnikajme v zahraničí“.

Prostredníctvom nadstavbových školení MZVaEZ SR zvyšuje kapacity ekonomických diplomatov za účelom podpory aktivít a rozvojového vplyvu slovenských podnikateľských subjektov v rozvojových krajinách.

8. Humanitárna pomoc

Humanitárna pomoc je neoddeliteľnou súčasťou rozvojovej spolupráce, riadi sa však istými špecifikami, ktoré sú dané potrebou pružne a promptne reagovať na aktuálne požiadavky krajín postihnutých humanitárnymi krízami. **Humanitárna pomoc** je poskytovanie pomoci a podpory obyvateľstvu, záchrana životov, zachovanie ľudskej dôstojnosti a zmiernenie utrpenia ľudí v prípade prírodných katastrof, človekom spôsobených kríz, stavu hladu alebo v porovnateľných núdzových situáciách.

Poskytovanie humanitárnej pomoci sa opiera o zákon o rozvojovej spolupráci a uznesenie vlády SR č. 310 z 12. 4. 2006 k mechanizmu poskytovania humanitárnej pomoci SR do zahraničia. SR poskytuje humanitárnu pomoc vychádzajúc z výsledkov a záväzkov prijatých na Svetovom humanitárnom samite v Istanbule v roku 2016 a rešpektujúc princípy humanity, nestrannosti, politickej nezávislosti a neutrality v súlade s iniciatívou Good Humanitarian Donorship,¹⁹ Core Humanitarian Standards²⁰ a Európskeho konsenzu o humanitárnej pomoci²¹, ku ktorým sa prihlásila v roku 2007.

V súčasnosti má veľa humanitárnych kríz komplexný charakter, ktorý si vyžaduje integrovaný prístup²² so zapojením všetkých relevantných aktérov a využitím intervencií, ktoré reflektujú kontext konkrétnej krízy a zohľadňujú špecifické humanitárne potreby. Cieľom tohto prístupu je zabezpečenie účinného prepojenia humanitárnych a rozvojových aktivít tak, aby sa eliminovalo riziko pretrvávajúcej krízy.

Realizátori humanitárnej pomoci SR

MZVaEZ SR je koordinačným orgánom pre medzinárodnú spoluprácu vo vzťahu k iným ústredným orgánom štátnej správy a ostatným partnerom počas reakcií na humanitárne krízy. Pri humanitárnej činnosti poskytuje okamžitú a post-humanitárnu pomoc prostredníctvom výziev na dotácie, ako aj finančnú humanitárnu pomoc. Taktiež monitoruje situáciu v postihnutej krajine, poskytuje konzulárnu pomoc občanom SR a EÚ, komunikuje s koordinátormi pomoci a spolupracuje pri doručení humanitárnej pomoci.

MV SR poskytuje materiálnu (správa skladov humanitárnej pomoci v SR, poskytnutie a preprava humanitárneho materiálu a humanitárnych pracovníkov), záchranársku (moduly civilnej ochrany) a poradenskú humanitárnu pomoc (príprava, koordinácia, doprava a realizácia vysielania expertov a realizácia preventívnych programov).

Partneri pri poskytovaní humanitárnej pomoci

MO SR, resp. vojenské zložky všeobecne a organizácie v jeho zriaďovateľskej pôsobnosti zabezpečujú činnosti a prostriedky pre posilnenie a podporu poskytovania humanitárnej pomoci (výmena informácií, poskytnutie techniky, dopravy a inej pomoci humanitárnym pracovníkom, poskytnutie priestorov pre dočasné skladovanie humanitárnej pomoci, koordinácia a asistencia pri distribúcii humanitárnej pomoci, výstavba a obnova infraštruktúry pre humanitárne potreby, humanitárne odmínovanie).

Medzi ďalších partnerov patria iné ústredné orgány štátnej správy (ako napr. Ministerstvo zdravotníctva SR) a slovenské humanitárne organizácie. Pri poskytovaní humanitárnej pomoci spolupracuje SR s medzinárodnými humanitárnymi organizáciami, miestnymi inštitúciami a organizáciami v krajine postihnutej humanitárnou krízou, inými donormi, ako aj ďalšími

¹⁹ <https://www.ghdinitiative.org/ghd/gns/home-page.html>

²⁰ <https://corehumanitarianstandard.org/the-standard>

²¹ http://ec.europa.eu/echo/who/humanitarian-aid-and-civil-protection/european-consensus_en

²² Integrácia všetkých vojenských, politických, rozvojových a humanitárnych nástrojov do koherentného systému.

aktérmi.

S cieľom pružného, efektívneho a dlhodobého poskytovania humanitárnej pomoci je potrebné zhodnotiť súčasný mechanizmus poskytovania humanitárnej pomoci a pripraviť Stratégiu humanitárnej pomoci SR, ktorá zdefinuje prioritné teritória a kritériá ich výberu, ako aj nasledujúce formy poskytovania humanitárnej pomoci:

1. Finančná humanitárna pomoc
2. Materiálna humanitárna pomoc
3. Expertná humanitárna pomoc

9. Multilaterálna rozvojová spolupráca

SR je zapojená do multilaterálnej rozvojovej spolupráce najmä prostredníctvom rozvojových aktivít EÚ a medzinárodných organizácií a inštitúcií. Rozvojovú spoluprácu realizuje formou zapájania sa do rozhodovacích procesov, ako aj formou poskytovania príspevkov zo štátneho rozpočtu a zvyšovania základného imania medzinárodných finančných inštitúcií. SR naďalej využíva multilaterálnu rozvojovú spoluprácu ako nástroj podpory tých rozvojových krajín a sektorov, v ktorých nie je pre SR efektívne pôsobiť na bilaterálnej báze. Zároveň zintenzívni realizáciu multilaterálnej rozvojovej spolupráce na doplnenie bilaterálnych aktivít a realizáciu rozvojových priorít ODA SR s cieľom znásobenia dopadu jej rozvojových aktivít.

Rozhodovacie procesy

SR sa aktívne zapája do rozhodovacích procesov EÚ a medzinárodných organizácií a premieta národné postoje, hodnoty, zahraničnopolitické a rozvojové priority do ich konkrétnych aktivít. Predsedníctvo SR v Rade EÚ prispelo k definovaniu národných priorít rozvojovej politiky SR presadzovaných na pôde EÚ. S cieľom čo najväčšej optimalizácie vplyvu svojej zahraničnej politiky koordinuje SR svoje úsilie a presadzuje zafinancované priority celoplošne naprieč všetkými rezortmi. Ide najmä o tieto priority v oblasti rozvojovej spolupráce:

- zmena klímy (implementácia Parížskej dohody) a udržateľné využívanie vodných zdrojov, podpora rozvoja krajín so stredným príjmom (tzv. MICs), riešenie základných príčin migrácie v krajinách pôvodu, eliminácia chudoby prostredníctvom tvorby pracovných miest, orientácia na marginalizované skupiny a mládež (podpora zamestnanosti a boj proti radikalizácii a extrémizmu).

V oblasti humanitárnej pomoci medzi priority patria:

- ochrana žien a dievčat v kontexte kríz, vzdelávanie v kontexte kríz, potravinová bezpečnosť a zameranie na humanitárno-rozvojový nexus.

Zároveň SR hľadá prieniky synergiu medzi aktivitami EÚ a medzinárodných organizácií, ktorých je SR členom a bilaterálnymi programami SlovakAid. V prípade medzinárodných finančných inštitúcií SR kladie dôraz na vytváranie príležitostí na využívanie a kombináciu verejných a súkromných zdrojov na financovanie rozvoja (tzv. blending) a vytváranie synergií medzi jednotlivými oblasťami rozvojovej spolupráce.

Multilaterálne finančné príspevky

Riadne členské príspevky, ako aj dobrovoľné príspevky do niektorých medzinárodných organizácií, časť príspevku do rozpočtu EÚ, či do Európskeho rozvojového fondu sú v zmysle štatistických smerníc Výboru OECD pre rozvojovú pomoc vykazovateľné ako oficiálna rozvojová pomoc. Patria sem aj príspevky poskytované prostredníctvom medzinárodných organizácií, napríklad do osobitných fondov zameraných na konkrétne aktivity (napr. Fond technickej spolupráce Medzinárodnej agentúry pre atómovú energiu). Multilaterálne príspevky tak tvoria každoročne približne 75% celkového objemu ODA SR. Je preto nevyhnutné venovať zvýšenú pozornosť ich efektívnemu využitiu, čím sa zabezpečia podmienky pre napĺňanie udržateľných cieľov, ako aj konkrétny prínos pre SR a jej zviditeľnenie. *Komplexné zhodnotenie efektivity členstva SR v medzinárodných organizáciách a s ním spojených finančných aspektov (2016-2017)*²³ obsahuje konkrétne odporúčania na zvýšenie efektivity

²³ Materiál prijatý uznesením vlády SR č. 146/2018 z 11. 4. 2018.

členstva SR v medzinárodných organizáciách, ako aj na využívanie príspevkov, ktoré sú v súlade s definíciou ODA.

Dobrovoľné finančné príspevky majú svoj nenahraditeľný význam vo vzťahu k plneniu zahraničnopolitických záujmov krajiny. Poskytnutie dobrovoľného príspevku je vyjadrením politickej podpory mandátu a aktivitám danej medzinárodnej organizácie a zároveň napomáhajú zvyšovať kredibilitu SR na medzinárodnej scéne. Na rozdiel od riadnych členských príspevkov je zároveň možné dobrovoľné príspevky viazať na konkrétny účel v súlade so strategickými prioritami ODA SR, čo predstavuje pre SR možnosť aktívne ovplyvniť výber aktivít a projektov, na ktoré bude uvedený príspevok využitý. Vzhľadom na obmedzené zdroje financovania SR využíva kapacitu a mobilizáciu zdrojov medzinárodných organizácií a medzinárodných finančných inštitúcií pri napĺňaní cieľov udržateľného rozvoja a pomoci najmenej rozvinutým krajinám sveta (LDCs). Zároveň je dôležité hľadať prieniky a synergiu medzi aktivitami EÚ a medzinárodných organizácií a medzinárodných finančných inštitúcií, ktorých je SR členom. I keď došlo v poslednej dobe k miernemu nárastu sumy dobrovoľných príspevkov multilaterálnej ODA (2% v roku 2018), je potrebné tento pomer navyšovať.

Opatrenia na zefektívnenie využívania multilaterálnej rozvojovej spolupráce:

1. Zvýšenie možností účasti slovenských subjektov na programoch a projektoch EÚ, OSN a ďalších medzinárodných organizácií a medzinárodných finančných inštitúcií

SR sa zasadzuje za také nastavenie programov, fondov, či finančných nástrojov a pravidiel, vrátane prebiehajúcich rokovaní o novom Viacročnom finančnom rámci EÚ, ktoré umožnia účasť slovenským subjektom (inkluzivitu) na ich implementácii²⁴. Ďalšou z možností ako efektívne participovať na programoch EÚ je spoločné programovanie, do ktorého je SR zapojená v Keni od roku 2014.

2. Zabezpečenie systémovej podpory slovenským subjektom a ich aktívne informovanie s cieľom uchádzania sa vo verejných súťažiach na pôde EÚ či medzinárodných finančných inštitúcií

SR zintenzívni podporné aktivity vo vzťahu k slovenským subjektom, a to prostredníctvom informačných podujatí realizovaných v SR, ako aj v partnerských krajinách prostredníctvom siete zastupiteľských úradov SR, s podporou programu Rozvojmajstri. MZVaEZ SR rovnako zvýši zapojenie ekonomickej diplomacie v oblasti rozvojovej politiky SR pomocou špecifických školiacich aktivít. Slovenské subjekty majú zároveň už dlhodobo možnosť využívať nástroj spolufinancovania rozvojových projektov, na ktoré získali prostriedky z grantov Európskej komisie.

3. Prepojenie poskytovania dobrovoľných príspevkov na humanitárnu pomoc s bilaterálnou rozvojovou spoluprácou

V krajinách, kde je SR prostredníctvom SlovakAid prítomná, využíva multilaterálnu rozvojovú spoluprácu na doplnenie bilaterálnych aktivít a realizáciu rozvojových priorít ODA SR (earmarked finance). Podpornými kritériami pri výbere konkrétnej medzinárodnej organizácie sú:

- a) súlad aktivít medzinárodnej organizácie s prioritami zahraničnej politiky SR,

²⁴ Nerovnaké konkurenčné prostredie a systémy obstarávania zvyhodňujú svojimi požiadavkami na kvalifikáciu a objem predchádzajúcich kontraktov subjekty z etablovaných donorských krajín so silnou tradíciou bilaterálnej rozvojovej spolupráce a viazania fondov.

- b) súlad zamerania aktivít medzinárodnej organizácie so sektorovými a geografickými prioritami ODA SR,
- c) medzinárodný vývoj (napr. migračná a utečenecká kríza),
- d) forma fungovania organizácie a jej prítomnosť v krajine (priame pôsobenie prostredníctvom vlastných expertov – ide o vhodnú formu pôsobenia osobitne v krajinách, kde SR nemá svoje vlastné kapacity; nepriame pôsobenie formou subgrantingu – ide o vhodnú formu pôsobenia osobitne v krajinách, kde má SR vlastné kapacity a je možné zapojenie slovenského subjektu do implementácie programov alebo projektov danej organizácie), ako aj výška administratívnych nákladov organizácie,
- e) význam a prínos podpory pre SR – politický alebo odborný, návratnosť v podobe realizovaných projektov, know-how a budovania národných kapacít, možnosti účasti slovenských subjektov a expertov SR v agende a projektoch,
- f) vizibilita SlovakAid.

Na základe skúseností organizácií poskytujúcich humanitárnu pomoc najefektívnejším spôsobom financovania je poskytovanie prostriedkov bez ich viazanosti na konkrétny účel (unearmarked finance). Týmto je zabezpečené, že finančné prostriedky sa dostanú na miesto najurgentnejšej potreby. Táto forma financovania je najvhodnejšia osobitne v teritóriách, kde SR nerealizuje svoju bilaterálnu rozvojovú spoluprácu.

4. Optimalizácia objemu dobrovoľných finančných príspevkov do vybraných medzinárodných organizácií či programov EÚ s cieľom efektívnejšieho využitia potenciálu týchto organizácií a zaistenia prínosu pre SR

SR každoročne dobrovoľne prispieva do vybraných medzinárodných organizácií v zmysle príslušných uznesení vlády SR²⁵, ktoré následne vykazuje ako ODA. Výška niektorých príspevkov nekorešponduje s aktuálnou ekonomickou situáciou SR, ani s politickým postavením a potenciálom Slovenska.

Je preto potrebné prehodnotiť tento stav, vytipovať tie organizácie, do ktorých má SR záujem pravidelne a predvídateľne prispievať a zväziť výšku sumy dobrovoľného príspevku tak, aby pravidelná spolupráca s danou organizáciou priniesla konkrétne výhody aj pre SR, či už vo forme expertných konzultácií, budovania kapacít, alebo využívania slovenských subjektov na implementáciu aktivít danej organizácie v partnerskej krajine SlovakAid.

5. Uzavieranie dohôd o využívaní príspevku tzv. *grant agreement* s prijímajúcou organizáciou. S cieľom efektívnejšieho využívania dobrovoľných príspevkov je vhodné s podporenou medzinárodnou organizáciou uzavrieť dohodu o spolupráci, ktorá zaviazá príjemcu príspevku k pravidelnému zasielaniu správ o jeho využívaní. Osobitne v prípade pravidelných príspevkov by mala dohoda obsahovať aj ustanovenia o spoločných konzultáciách, stážach, či budovaní kapacít slovenských subjektov²⁶.

²⁵ uznesenie vlády č. 193/2003 (UNHCR – 10 tis. EUR, UNICEF – 10 tis. EUR, UNFPA – 5 tis. EUR); uznesenie vlády č. 286/1997 (WFP – 15 tis. USD); uznesenie vlády SR č. 721/1996 (ICRC – 35 tis. CHF)

²⁶ Zároveň v dôsledku migračnej a utečeneckej krízy prispela SR v minulých rokoch jednorazovými mimoriadnymi príspevkami do viacerých organizácií (sumu presahujúcu 2 mil. EUR) bez využitia tejto podpory na nastavenie spolupráce, ktorá by mohla mať konkrétny prínos aj pre SR. V súlade s uznesením vlády SR č. 38/2016 boli vyplatené do fondov a programov v rámci systému OSN (WFP, UNHCR, UNICEF, IOM) príspevky vo výške 1,7 mil. EUR, v súlade s uznesením vlády SR č. 102/2016 boli vyplatené rovnakým fondom a programom finančné príspevky vo výške 600 tis. EUR, ďalšie záväzky vo výške 3,4 mil. EUR deklarovala SR na Samite lídrov k svetovej utečeneckej kríze v septembri 2016. SR taktiež poskytla príspevky do fondov medzinárodných

6. Pravidelné štvorročné vyhodnocovanie efektivity poskytovania finančných príspevkov, ktoré sú vykazovateľné ako ODA

MZVaEZ SR každé štyri roky pripravuje *Komplexné zhodnotenie efektivity členstva SR v medzinárodných organizáciách a s ním spojených finančných aspektov*. Toto zhodnotenie zároveň obsahuje zhodnotenie príspevkov, ktoré SR vykazuje ako ODA a boli realizované pod hlavičkou SlovakAid.

finančných inštitúcií v súvislosti s migračnou a utečeneckou krízou, konkrétne EIB, RB RE vo výške 2,3 mil. EUR.

10. Spolupráca s rozvojovými aktérmi SR a medzinárodnými donormi

Aktéri rozvojovej spolupráce SR

Štátna správa – Národným koordinátorom rozvojovej spolupráce SR je Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí SR a úlohu implementačnej agentúry vykonáva SAMRS, ktorá je rozpočtovou organizáciou ministerstva. Dôraz je kladený dôraz na prehĺbenie spolupráce všetkých orgánov štátnej správy pri realizácii ODA SR. Rozhodujúcu úlohu pri koordinácii aktivít ODA SR má Koordinačný výbor pre poskytovanie oficiálnej rozvojovej pomoci SR, ktorého členmi sú predstavitelia vybraných ministerstiev, zástupcovia Platformy mimovládnych rozvojových organizácií, zástupcovia súkromného sektora, predstavitelia Zahraničného výboru NR SR, Národnej agentúry pre rozvoj malého a stredného podnikania, Asociácie zamestnávateľských zväzov a združení, Slovenskej obchodnej a priemyselnej komory a Združenia miest a obcí Slovenska. Na pracovnej úrovni je vytvorená Pracovná skupina pre rozvojovú spoluprácu SR. MZVaEZ SR je zároveň koordinátorom štatistického vykazovania výdavkov ODA SR prostredníctvom informačného systému RIS DEV.

Samospráva – Úloha miestnych a regionálnych samospráv vyplýva predovšetkým zo znalostí miestneho prostredia, potenciálu využitia ich skúseností z miestneho a regionálneho rozvoja a poskytovania služieb pre občanov na miestnej úrovni. Spolupráca so samosprávami je koordinovaná s ich strešnými organizáciami, predovšetkým Združením miest a obcí Slovenska (ZMOS).

Mimovládne rozvojové organizácie – Mimovládny sektor zohráva kľúčovú úlohu osobitne pri realizácii projektov rozvojovej spolupráce v partnerských krajinách. Pri riešení koncepčných otázok týkajúcich sa ODA SR zastupuje mimovládny sektor Platforma mimovládnych rozvojových organizácií SR.

Akademický sektor – Organizácie akademického sektora realizujú v partnerských krajinách SlovakAid projekty v oblasti vzdelávania a v SR majú dôležitú úlohu pri aktivitách globálneho vzdelávania.

Súkromný sektor – Spolupráca so súkromným sektorom je posilnená prostredníctvom Programu podnikateľských partnerstiev a možnosti zapájania podnikateľských subjektov do rozvojovej spolupráce rozšíri aj zavedenie nástroja zadanie zákazky na realizáciu rozvojových projektov.

Medzinárodní donori

Cieľom spolupráce SR s inými donormi a medzinárodnými organizáciami v rozvojových krajinách je koordinácia vzájomných aktivít a zvyšovanie efektívnosti rozvojových intervencií v prospech prijímateľskej krajiny. Z pohľadu SlovakAid je pridanou hodnotou aj výmena skúseností s tradičnými donormi a budovanie národných kapacít. Takáto spolupráca zároveň má pozitívny vplyv aj na vizibilitu SlovakAid. Ďalším prínosom je príležitosť spoločne sa uchádzať o realizáciu projektov financovaných nástrojmi EÚ a iných medzinárodných organizácií.

Z dlhodobého hľadiska sa SlovakAid orientuje na spoluprácu s donormi, s ktorými má výraznejšie prieniky v teritoriálnom a sektorovom zameraní a ktorá prispeje k budovaniu kapacít slovenských rozvojových aktérov.

Spolupráca v období 2019-2023 vychádza z dohôd uzavretých s UNDP, USAID, UNESCO a GENE. SR zároveň hľadá možnosti aj pre uzavretie ďalších partnerstiev.

Spolupráca s **USAID** je realizovaná v krajinách Východného partnerstva EÚ a regiónu západného Balkánu. Tematicky sa zameriava na dobrú správu vecí verejných, energetickú efektívnosť a bezpečnosť, ako aj manažment vodného a odpadového hospodárstva.

Hlavnou témou spolupráce s **UNESCO** je realizácia spoločných projektov zameraných na dostupnosť vody, udržateľné vodné hospodárstvo, sanitáciu, adresovanie zmeny klímy, geológiu a biodiverzitu.

Projekt spolupráce MZVaEZ SR s **UNDP** (2018 – 2021) sa zameriava na posilnenie zapojenia slovenského podnikateľského sektora do aktivít ODA, podporu oblasti reformy bezpečnostného sektora ako jednej z tém ODA SR, budovanie kapacít MZVaEZ SR v oblasti rozvojovej spolupráce a úspešné zdieľanie reformných skúseností SR so západným Balkánom. **Spolupráca MF SR s UNDP** je realizovaná projektom „Verejné a súkromné financie pre rozvoj“, ktorý sa zameriava na podporu efektívneho riadenia verejných financií na základe slovenských skúseností, ako aj podporu zapájania súkromného sektora do rozvojovej spolupráce. Ďalším projektom MF SR a UNDP je „Transformatívne vládnutie a financovanie“ v oblasti inovácií vo verejnej správe.

SlovakAid spolupracuje od roku 2016 s **izraelskou rozvojovou agentúrou Mashav** v oblasti odovzdávania skúseností Gruzínsku, Moldavsku a Ukrajinu. Spolupráca prebieha vo forme vzdelávacích seminárov zameraných na témy rozvoja podnikania, či vodného hospodárstva pre zástupcov verejnej správy, občianskej spoločnosti a podnikateľského sektora z uvedených krajín.

V oblasti globálneho a rozvojového vzdelávania spolupracuje SR dlhodobo s organizáciou **GENE**.

Medzinárodné finančné inštitúcie

V rámci spolupráce s **medzinárodnými finančnými inštitúciami** SR využíva spoločné fondy, ktorých cieľom je podpora plnenia mandátu medzinárodných finančných inštitúcií v rozvojových krajinách, podieľanie sa na plnení cieľov politik EÚ a OECD, prispievanie k riešeniu globálnych výziev, akou je napríklad migračná kríza a zároveň zefektívnenie príležitostí pre zapájanie slovenských podnikateľských subjektov do medzinárodných projektov. Hlavnými partnermi sú: Európska investičná banka, Rozvojová banka Rady Európy, Európska banka pre obnovu a rozvoj, Medzinárodná investičná banka a Medzinárodná finančná korporácia. Významným faktorom pre spoluprácu s medzinárodnými finančnými inštitúciami je hľadanie a podpora inovatívnych foriem financovania rozvoja a zabezpečenie sociálnej inklúzie, využívaním nástrojov ako „social bond, crowdfunding“ a podobne.

11. Strategické úlohy pre zefektívňovanie ODA SR

11.1 Personálne kapacity slovenských rozvojových aktérov

Jedným z hlavných odporúčaní hodnotenia rozvojovej spolupráce SR zo strany výboru OECD/DAC v roku 2018 je posilnenie personálnych kapacít ministerstiev a ostatných orgánov štátnej správy pôsobiacich v oblasti rozvojovej spolupráce, vrátane zastupiteľských úradov SR v partnerských krajinách. Cieľom SR je postupne budovať kapacity rozvojových pracovníkov na jednotlivých ústredných orgánoch štátnej správy za účelom zabezpečenia implementácie všetkých opatrení pre zefektívnenie systému rozvojovej spolupráce SR. Tento stav plánuje MZVaEZ SR dosiahnuť vytvorením stabilného systému rotácie diplomatov a rozvojových pracovníkov medzi MZVaEZ SR, SAMRS a zastupiteľskými úradmi SR v partnerských krajinách, respektíve stálych misiách pri medzinárodných organizáciách. MZVaEZ SR bude hľadať možnosti posilnenia siete rozvojových diplomatov.

Rozvojoví diplomati sa primárne podieľajú na aktivitách spojených s projektovým cyklom (výber a špecifikácia slovenských rozvojových priorít v partnerskej krajine, výber projektov, ich monitorovanie a evaluácia), na zabezpečovaní kontaktov s vládnyimi inštitúciami, miestnymi samosprávami s lokálnymi partnerskými organizáciami, ako aj na donorskej koordinácii. Rozvojový diplomat sa zároveň zúčastňuje na príprave a implementácii mikrograntov, aktivít nástroja na zdieľanie expertných skúseností SR a zapájania súkromného sektora do rozvojovej spolupráce SR.

MZVaEZ SR zároveň efektívnejšie využíva sieť ekonomických diplomatov na zvyšovanie synergie aktivít ekonomickej diplomacie a rozvojovej spolupráce.

11.2 Posilnenie strategickej úlohy SAMRS

Z dlhodobého hľadiska je potrebné, aby SAMRS pôsobila ako implementačnú agentúru nie len pre MZVaEZ SR, ale pre všetky ministerstvá a ostatné ústredné orgány štátnej správy, ktoré sa aktívne podieľajú na realizácii rozvojovej spolupráce SR. S tým nevyhnutne súvisí potreba vybudovania expertízy v sektoroch pôsobenia ODA SR, ako aj nastavenie strategického riadenia. Týmto spôsobom sa dosiahne zefektívnenie celkového riadenia ODA SR, vnímanie jednotnej identity a posilnenie viditeľnosť SlovakAid.

SAMRS zvyšuje kvalitu svojej činnosti aj prostredníctvom zavedenia systému manažérstva kvality podľa STN EN ISO 9001, ako aj realizácie procesu tzv. Pillar Assessmentu EÚ²⁷, čo jej umožní zapájať sa do výziev EÚ a spravovať zverené finančné prostriedky.

11.3 Posilnenie postavenia EXIMBANKY SR

V záujme mobilizácie zdrojov súkromného sektora a rozšírenia foriem realizácie rozvojovej spolupráce nad rámec tradičných grantov bude upravené portfólio EXIMBANKY SR. Výhľadovým cieľom je umožniť pôsobenie EXIMBANKY SR v oblasti rozvojového financovania v rozvojových krajinách, mimo existujúcich limitov pre exportné agentúry stanovených pravidlami WTO a OECD. Tým sa posilnia možnosti prieniku slovenských podnikateľov na trhy v rozvojových štátoch a prostredníctvom spolufinancovania súkromným sektorom i pozitívny dopad aktivít na udržateľný rozvoj. Prostredníctvom tzv. rozvojového mandátu získa SR/EXIMBANKA SR prístup k ďalším zdrojom financovania projektov, nad rámec rozpočtu verejnej správy. Ide predovšetkým o prostriedky EÚ alokované v Externom

²⁷ Proces splnenia požiadaviek definovaných Európskou komisiou, po splnení ktorých môžu byť organizácii zo strany Európskej komisie zverené rozpočtové prostriedky EÚ.

investičnom pláne (EIP), ktoré slúžia na podporu investícií a zlepšenie prístupu k financovaniu najmä v Afrike a európskom susedstve. Ambíciou EXIMBANKY SR je úspešné absolvovania tzv. Pillar Assessmentu EÚ, ktorý je nutnou podmienkou pre využívanie zdrojov EIP, ako aj iných zdrojov EÚ.

11.4 Finančný rámec

V podiele na hrubom národnom dôchodku (HND) predstavovali výdavky na ODA SR v roku 2017 úroveň 0,13%. V rámci členských krajín OECD/DAC sa SR radí v tomto ukazovateli na posledné miesta. Priemer krajín OECD/DAC predstavuje 0,31%. SR tak naďalej zaostáva za plnením cieľov, ku ktorým sa zaviazala na úrovni EÚ - zvýšiť do roka 2030 podiel ODA SR/HND na úroveň 0,33%. Tieto záväzky sú naďalej platné vo svetle Agendy 2030.

Nasledujúca tabuľka ilustruje nezáväzný plán navyšovania ODA SR s predpokladom dosiahnutia úrovne 0,33% podielu ODA na HND do roka 2030, čo predstavuje v priemere každoročný nárast o 25 mil. EUR. Uvedené údaje vychádzajú z predpokladaného priemerného rastu HND na úrovni 3,5% ročne a postupný nárast podielu bilaterálnej ODA na úroveň 35% v roku 2030.

Indikatívny nezáväzný finančný plán na dosiahnutie úrovne 0,33% ODA na HND do roku 2030 (v mil. EUR)

Rok	Bilaterálna ODA	Multilaterálna ODA	ODA spolu	HND	Podiel ODA na HND	Podiel bilat ODA
2017	25,93	73,56	99,49	83 130,01	0,12%	26,07%
2018	33,42	91,42	124,84	86 039,56	0,15%	26,77%
2019	41,25	108,94	150,19	89 050,95	0,17%	27,47%
2020	49,44	126,10	175,54	92 167,73	0,19%	28,17%
2021	57,99	142,90	200,89	95 393,60	0,21%	28,87%
2022	66,89	159,35	226,24	98 732,38	0,23%	29,57%
2023	76,15	175,44	251,59	102 188,01	0,25%	30,27%
2024	85,76	191,18	276,94	105 764,59	0,26%	30,97%
2025	95,73	206,56	302,29	109 466,35	0,28%	31,67%
2026	106,05	221,59	327,64	113 297,68	0,29%	32,37%
2027	116,72	236,27	352,99	117 263,09	0,30%	33,07%
2028	127,75	250,59	378,34	121 367,30	0,31%	33,77%
2029	139,14	264,55	403,69	125 615,16	0,32%	34,47%
2030	150,88	278,16	429,04	130 011,69	0,33%	35,17%

Zdroj východiskových údajov: Správa o oficiálnej rozvojovej spolupráci SR za rok 2017

11.5 Monitoring a evaluácia

Monitoring a evaluácia rozvojovej spolupráce sú neoddeliteľnou súčasťou systému rozvojovej spolupráce SR. Základný rámec monitoringu a evaluácie stanovuje *Stratégia monitorovania a evaluácie bilaterálnej rozvojovej spolupráce SR*, ktorá bola prijatá v roku 2014.

Pravidelný monitoring poskytuje priebežné informácie o stave plnenia projektov rozvojovej spolupráce a ich porovnanie s vopred stanovenými cieľmi. Monitoring a kontrolu projektových aktivít realizuje SAMRS v spolupráci so zastupiteľskými úradmi SR. Podľa kapacitných možností sa na monitoringu zúčastňujú aj zamestnanci Odboru rozvojovej spolupráce a humanitárnej pomoci MZVaEZ SR (ORPO). V zmysle zmlúv o poskytnutí dotácie na rozvojové projekty realizujú monitoring aj samotní príjemcovia prostriedkov ODA. Monitoring a evaluáciu môžu vykonávať aj organizácie v rámci ostatných rezortov, a to samostatne, prostredníctvom implementačného partnera, alebo externého hodnotiteľa.

Evaluácia predstavuje systematické a objektívne posúdenie prebiehajúceho alebo ukončeného rozvojového projektu alebo programu, jeho implementácie a výsledkov, a to z hľadiska relevancie, účinnosti, efektívnosti, dopadov a udržateľnosti. Predmetom evaluácie môžu byť jednotlivé projekty, celá rozvojová intervencia SR vo vybranej partnerskej krajine alebo vo vybranom sektore, alebo aj program.

Rozvojovú spoluprácu SR vyhodnocuje MZVaEZ SR. Evaluácia je realizovaná externými subjektmi s relevantnými skúsenosťami v oblasti evaluácie rozvojovej spolupráce. Evaluácie sa vykonávajú na základe ročného plánu evaluácií, ktorý je súčasťou zamerania bilaterálnej rozvojovej spolupráce SR na príslušný rok s alokáciou finančných prostriedkov v rámci programu 05T0A.

11.6 Zvyšovanie verejného povedomia o SlovakAid

Povedomie o rozvojovej spolupráci SR a aktivitách SlovakAid je všeobecne nízke. O tejto skutočnosti svedčia aj výsledky prieskumu verejnej mienky realizovaného v septembri 2018, v rámci ktorého len 8% respondentov poznalo logo SlovakAid. V nasledujúcich piatich rokoch budú realizované opatrenia na zvýšenie povedomia slovenskej verejnosti s cieľom dosiahnutia povedomia a znalosti verejnosti o značke SlovakAid aspoň na úrovni 20%. Dôraz bude kladený na informovanie širokej verejnosti prostredníctvom médií, a to tradičných i digitálnych. Prezentované budú predovšetkým výsledky úspešných projektov a za týmto účelom budú do partnerských krajín vysielaní slovenskí žurnalisti. Osobitný dôraz bude kladený na popularizačno-náučné podujatia pre mladých ľudí a študentov.

Zároveň je potrebné, aby jednotnú identitu a logo SlovakAid používali všetci aktéri rozvojovej spolupráce vrátane ministerstiev a ostatných ústredných orgánov ústrednej štátnej správy.

12. Logická matica pre monitorovanie pokroku v skvalitňovaní systému ODA SR

Ciel' – skvalitnenie systému ODA SR	Výsledok	Termín	Zodpovedné rezorty	Indikátor
Efektívne nastavenie legislatívneho rámca	Novelizácia zákona 392/2015 Z. z. o rozvojovej spolupráci a o zmene a doplnení niektorých zákonov	2019	MZVaEZ SR, MF SR	Schválenie návrhu novelizovaného zákona v NR SR
Výraznejšie zapojenie rezortov štátnej správy do rozvojovej spolupráce	Vytvorenie pracovnej koordinačnej skupiny pre rozvojovú spoluprácu a jej pravidelné zasadnutia	2019 a priebežne	MZVaEZ SR	Zasadnutia koordinačnej pracovnej skupiny minimálne dvakrát ročne
	Využívanie nástrojov rozvojovej spolupráce definovaných v zákone o rozvojovej spolupráci v rámci jednotlivých rezortov	2019 a priebežne	MF SR, MŽP SR, MŠVVaŠ, MZ SR, EXIMBANKA SR	Podporené projekty a iné rozvojové intervencie financované z rozpočtových kapitol rezortov
Posilnenie koherencie politik pre udržateľný rozvoj	Prijatie dodatku k štatútu Rady vlády SR pre Agendu 2030 pre udržateľný rozvoj, ktorý rozširuje pôsobnosť Rady vlády SR pre Agendu 2030 o problematiku koherencie politik	2019	ÚPVV SR	Prijatý dodatok k štatútu Rady vlády SR pre Agendu 2030 pre udržateľný rozvoj
Posilnenie systému založeného na výsledkoch	Zavedenie systému cieľov, výsledkov a indikátorov, vychádzajúceho z cieľov udržateľného rozvoja, pre partnerské regióny a krajiny	2019	MZVaEZ SR	Systém cieľov, výsledkov a indikátorov pre programové krajiny a partnerské regióny
Podpora implementácie dlhodobých rozvojových projektov s výraznejším dopadom	Zavedenie mechanizmu pre využívanie nástroja rámcovej dohody	2019 a následne každoročne	MZVaEZ SR	Schválený projekt realizovaný na základe rámcovej dohody
Postupné navyšovanie	Zvýšený objem financií	každoročne	MF SR, MZVaEZ SR	Percentuálny nárast ODA SR

rozpočtu ODA SR ²⁸	vynaložených na ODA SR			v porovnaní s predchádzajúcim rokom
Efektívnejšie zapájanie súkromného sektora do ODA SR	Vytvorenie a realizácia nového program podnikateľských partnerstiev	2019 a každoročne	MZVaEZ SR	Počet podporených podnikateľských projektov ročne: 3
	Realizácia nástroja zadávanie zákaziek	2019 a každoročne	MZVaEZ SR	Počet podporených zákaziek na realizáciu rozvojových projektov: 1
Zavedenie strategického prístupu k humanitárnej pomoci	Stratégia humanitárnej pomoci vypracovaná	2019	MZVaEZ SR a MV SR	Schválenie Stratégie humanitárnej pomoci SR
Posilnenie systému evaluácie a monitoringu	Pravidelná realizácia evaluácií v zmysle Stratégie monitoringu a evaluácie	priebežne	MZVaEZ SR	Evalučné správy na úrovni strategických dokumentov ODA SR (Strednodobá stratégia, stratégie spolupráce s programovými krajinami), jednotlivých oblastí ODA SR (multilaterálna ODA, humanitárna pomoc, globálne vzdelávanie, zapájanie podnikateľov do ODA) a konkrétnych projektov
Posilnenie personálnych kapacít štátnej správy v oblasti rozvojovej spolupráce	Fungujúci rotačný mechanizmus diplomatov a rozvojových pracovníkov MZVaEZ SR / SAMRS	2023	MZVaEZ SR	V partnerských krajinách pôsobia štyria rozvojoví diplomati SR
Zvyšovanie odborných kapacít	Zvyšovanie odborných kapacít rozvojových pracovníkov a diplomatov	priebežne	MZVaEZ SR, MF, MV SR, MŽP SR, MO SR	Vytvorené plány vzdelávania a absolvovanie aspoň jedného

²⁸ V zmysle záverov Rady EÚ „Nové globálne partnerstvo k znižovaniu chudoby a udržateľnému rozvoju po roku 2015“ z 25.5.2015 (Dok. č. 9241/15)

	v oblasti rozvojovej spolupráce			vzdelávacieho kurzu ročne
	Zvyšovanie kapacít ekonomických diplomatov v oblasti rozvojovej spolupráce	priebežne	MZVaEZ SR	Absolvovanie akreditovaného vzdelávacieho programu ekonomickými diplomatmi
Zefektívnenie fungovania SAMRS	Úspešná realizácia hodnotenia Pillar Assessment EÚ	2019	MZVaEZ SR	SAMRS je oprávnená spravovať finančné prostriedky EÚ
Posilnenie postavenia EXIMBANKY SR vo vzťahu k rozvojovej spolupráci	Úspešná realizácia hodnotenia Pillar Assessment EÚ	2019	EXIMBANKA SR, MF SR	EXIMBANKA SR je oprávnená spravovať finančné prostriedky EÚ
Zvýšenie verejného povedomia o aktivitách SlovakAid	Informačné, popularizačné a vzdelávacie aktivity pre verejnosť realizované	každoročne	MZVaEZ SR, MF SR	Každoročne realizované 3 podujatia
	Zvýšené mediálne pokrytie aktivít SlovakAid	2023	MZVaEZ SR, MF SR	Zvýšenie povedomia o existencii a aktivitách SlovakAid na 20% (východisková hodnota z prieskumu ver. mienky z 09/2018 – 8%)

Zoznam skratiek

DCI	Nástroj rozvojovej spolupráce (Development Cooperation Instrument)
EDF	Európsky rozvojový fond (European development Fund)
EIDHR	Európsky nástroj pre demokraciu a ľudské práva (European Instrument for Democracy and Human Rights)
EÚ	Európska únia
GENE	Európska sieť globálneho vzdelávania (Global Education Network Europe)
HND	Hrubý národný dôchodok
LDCs	Najmenej rozvinuté krajiny (Least Developed Countries)
MF SR	Ministerstvo financií SR
MO SR	Ministerstvo obrany Slovenskej republiky
MŠVVaŠ SR	Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky
MV SR	Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky
MZ SR	Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky
MZVaEZ SR	Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí Slovenskej republiky
MŽP SR	Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky
OECD	Organizácia pre hospodársku spoluprácu a rozvoj
OECD/DAC	Výbor OECD pre rozvojovú pomoc
ODA	Oficiálna rozvojová pomoc (Official development Assistance)
OSN	Organizácia spojených národov
SAMRS	Slovenská agentúra pre medzinárodnú rozvojovú spoluprácu
SDGs	Ciele udržateľného rozvoja (Sustainable Development Goals)
SR	Slovenská republika
UNDP	Rozvojový program Spojených národov (United Nations Development Programme)
UNESCO	Organizácia Spojených národov pre vzdelávanie, vedu a kultúru (United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization)
ÚPVVII SR	Úrad podpredsedu vlády Slovenskej republiky pre investície a informatizáciu
USAID	Agentúra Spojených štátov amerických pre medzinárodný rozvoj (United States Agency for International Development)
WTO	Svetová obchodná organizácia (World Trade Organization)

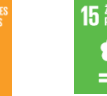
Príloha: Strednodobá stratégia rozvojovej spolupráce SR na roky 2019 – 2023 v cieľoch a indikátoroch Agendy 2030

Keňa

<p>Zlepšiť zdravotný stav obyvateľov Keňa, s osobitným dôrazom na deti a matky, sprístupnením kvalitnej zdravotnej a preventívnej starostlivosti</p>	 <p>3.1 Do roku 2030 celosvetovo znížiť mieru úmrtnosti matiek na menej ako 70 na 100 000 pôrodov. 3.2 Do roku 2030 zabrániť úmrtiam novorodencov a detí mladších ako 5 rokov, ktorým je možné predísť. Všetky krajiny sa budú usilovať o zníženie novorodeneckej úmrtnosti na úroveň maximálne 12 úmrtí na 1000 živonarodených detí a zníženie úmrtnosti detí mladších ako 5 rokov na úroveň menej ako 25 na 1000 živonarodených detí. 3.4 Do roku 2030 o tretinu znížiť predčasnú úmrtnosť na neprenosné choroby pomocou prevencie a liečby, podporovať duševné zdravie a duševnú pohodu.</p>	<p>3.b.2 Celková čistá oficiálna rozvojová pomoc pre medicínsky výskum a základné zdravotnícke sektory</p>
<p>Znížiť úroveň nezamestnanosti mladých zlepšením prístupu ku kvalitnému vzdelávaniu a získavaniu praktických zručností</p>	 <p>4.3 Do roku 2030 zabezpečiť rovný prístup všetkých žien a mužov k cenovo dostupnému a kvalitnému odbornému, učňovskému a vyššiemu vzdelaniu, vrátane univerzitného. 4.4 Do roku 2030 výrazne zvýšiť počet mladých a dospelých, ktorí majú potrebné zručnosti vrátane technických a odborných, ktoré budú predpokladom pre zamestnanie, dôstojné pracovné zaradenia a pre podnikanie. 4.5 Do roku 2030 eliminovať nerovnosti vo vzdelávaní medzi pohlaviami a zabezpečiť rovný prístup ku všetkým úrovňam vzdelania a odbornej prípravy pre znevýhodnených – osoby so zdravotným postihnutím, pôvodné obyvateľstvo alebo ohrozené deti.</p>	<p>4.b.1 Objem oficiálnych tokov rozvojovej pomoci na štipendiá podľa odvetví a typu štúdia</p>

<p>Posilniť potravinovú bezpečnosť budovaním odolnosti miestnych komunít voči dopadom zmeny klímy v poľnohospodárstve a ochrane a podpore udržateľného využívania prírodných zdrojov</p>	 <p>1.5 Do roku 2030 posilniť odolnosť chudobných a zraniteľných a zmierniť ich zraniteľnosť voči extrémnym klimatickým javom a inými ekonomickými, sociálnymi a environmentálnymi otrasmami a pohromami.</p> <p>2.3 Do roku 2030 zdvojnásobiť poľnohospodársku produktivitu a príjmy drobných poľnohospodárov – najmä žien, pôvodných obyvateľov, rodinných farmárov, pastierov, rybníkov – pomocou zaistenia bezpečného a rovného prístupu k pôde, ďalším výrobným zdrojom (a vkladom), znalostiam, finančným službám, trhom a vytváraniu príležitostí na tvorbu pridanej hodnoty a prístupu k zamestnaniu v nepoľnohospodárskom sektore.</p> <p>2.4 Do roku 2030 zaviesť systémy udržateľnej výroby potravín a odolné poľnohospodárske postupy, ktoré zvýšia produktivitu a výrobu a pomôžu zachovať ekosystémy posilňujúce schopnosť pôdy prispôbiť sa klimatickým zmenám, extrémnemu počasiu, suchu, záplavám a ďalším pohromám, a ktoré postupne zlepšia kvalitu pôdy.</p> <p>6.4 Do roku 2030 podstatne zvýšiť efektívnosť využívania vody vo všetkých sektoroch a zabezpečiť udržateľný odber a dodávky pitnej vody tak, aby bol vyriešený nedostatok vody a podstatne sa znížil počet ľudí trpiacich jej nedostatkom.</p> <p>6.b Podporovať a posilňovať zapojenie miestnych komunít do zlepšovania správy vodných zdrojov a sanitačných zariadení.</p> <p>11.b Do roku 2020 výrazne zvýšiť počet miest a obcí, ktoré prijímajú a realizujú integrované politiky a plány na podporu inklúzie, účinného využívania zdrojov, zmierňovania a adaptácie na klimatické zmeny, odolnosť voči katastrofám, a vypracovať a realizovať komplexné riadenie rizika katastrof na všetkých úrovniach v súlade so Sendaiským rámcom pre DRR 2015 – 2030.</p> <p>15.3 Do roku 2030 bojovať proti rozširovaniu púští, obnovovať znehodnotenú pôdu, vrátane území postihnutých rozširovaním púští, suchom či záplavami, usilovať sa o dosiahnutie sveta, v ktorom už nedochádza k degradácii pôdy.</p>	<p>1.a.2 Podiel celkových verejných výdavkov na základné služby (vzdelávanie, zdravotníctvo a sociálnu ochranu)</p> <p>2.a.2 Celkové oficiálne toky (oficiálna rozvojová pomoc plus ostatné oficiálne toky) do poľnohospodárskeho odvetvia</p> <p>6.a.1 Výška oficiálnej rozvojovej pomoci súvisiacej s vodou a hygienou, ktorá je súčasťou vládou koordinovaných plánov výdavkov</p>
<p>Podporiť tvorbu pracovných miest prostredníctvom udržateľného ekonomického rozvoja</p>	 <p>8.2 Dosiahnuť vyššiu úroveň ekonomickej produktivity pomocou diverzifikácie, technologického rozvoja a inovácií, okrem iného tiež zameraním sa na odvetvia s vysokou pridanou hodnotou a vysokým podielom ľudskej práce.</p> <p>8.3 Podporovať politiky orientované na rozvoj, ktoré podporujú produktívne činnosti, vytváranie dôstojných pracovných miest, podnikanie, kreativitu a inovácie, a podporujú vznik a rast mikropodnikov, malých a stredných podnikov, okrem iného prostredníctvom sprístupňovania finančných služieb.</p> <p>9.a Napomáhať k rozvoju udržateľnej a odolnej infraštruktúry v rozvojových krajinách prostredníctvom lepšej finančnej, technologickej a technickej podpory africkým, najmenej rozvinutým, vnútrozemským rozvojovým a malým ostrovným rozvojovým krajinám.</p>	<p>9.a.1 Celková oficiálna medzinárodná podpora (oficiálna rozvojová pomoc plus ostatné oficiálne toky) na infraštruktúru</p>
<p>Prierezová téma Životné prostredie a zmena klímy – podpora zmierňovania zmeny klímy (mitigácie), posilnenie schopnosti adaptácie na zmenu klímy a zvyšovanie odolnosti ekosystémov, ochrana prírody, biodiverzity a pôdy, monitorovanie životného prostredia, ochrana a podpora udržateľného využívania prírodných zdrojov.</p>	 <p>13 Podniknúť bezodkladné opatrenia na boj proti klimatickým zmenám a ich dôsledkom</p>	<p>13.a.1 Každoročne uvoľnená čiastka v amerických dolároch medzi rokmi 2020 a 2025 vo vzťahu k záväzku 100 miliárd amerických dolárov na boj proti klimatickým zmenám</p>
<p>Prierezová téma Rovnosť príležitostí – podpora rovnosti mužov a žien, odstránenie všetkých foriem diskriminácie žien a dievčat, ako aj všetkých foriem násillia voči ženám a dievčatám, vrátane škodlivých praktík a zvyklostí (akými sú skoré alebo nútené manželstvá alebo mrzačenie ženských pohlavných orgánov), zabezpečenie rovnakých príležitostí vo verejnom živote.</p>	 <p>5 Rodová rovnosť - Dosiahnuť rodovú rovnosť a posilniť postavenie všetkých žien a dievčat.</p>	

Moldavsko

Ciele	SDGs a relevantné čiastkové ciele Agendy 2030	Indikátory Agendy 2030
<p>Zdieľaním transformačných skúseností SR podporiť budovanie stabilného a demokratického Moldavska s efektívne fungujúcou štátnou správou, samosprávou a silnou občianskou spoločnosťou</p>	 <p>16.6 Vytvoriť účinné, zodpovedné a transparentné inštitúcie na všetkých úrovniach</p> <p>16.7 Zabezpečiť zodpovedné, inkluzívne, participatívne a zastupiteľské rozhodovanie na všetkých úrovniach</p> <p>11.3 Do roku 2030 posilniť inkluzívnu a udržiateľnú urbanizáciu a kapacity pre participatívne, integrované a udržiateľné plánovanie a správu miest a obcí vo všetkých krajinách</p> <p>11.a Podporovať pozitívne ekonomické, sociálne a environmentálne väzby medzi mestskými, prímestskými a vidieckymi oblasťami, zlepšením národného a regionálneho rozvojového plánovania</p>	<p>16.6.2 Podiel populácie spokojnej s ich poslednou skúsenosťou s verejnými službami</p> <p>11.3.2 Podiel miest s priamym zapojením obyvateľov do procesu mestského plánovania a správy, ktorá funguje pravidelne a demokraticky</p>
<p>Zlepšiť kvalitu života a zdravia obyvateľov Moldavska prostredníctvom efektívneho a udržiateľného manažmentu vodných a iných prírodných zdrojov a odpadového hospodárstva</p>	 <p>6.1 Do roku 2030 zabezpečiť univerzálny a rovný prístup k bezpečnej a cenovo dostupnej pitnej vode pre všetkých.</p> <p>6.3 Do roku 2030 zlepšiť kvalitu vody znížením jej znečistenia, obmedzením vyhadzovania odpadov do vody a minimalizáciou vypúšťania nebezpečných chemických látok do vody, znížiť podiel znečistených odpadových vôd na polovicu a podstatne zvýšiť recykláciu a bezpečné opätovné využívanie vody v celosvetovom meradle.</p> <p>6.5 Do roku 2030 zaviesť integrovanú správu vodných zdrojov na všetkých úrovniach, a to aj za pomoci cezhraničnej spolupráce tam, kde je to vhodné.</p> <p>6.b Podporovať a posilňovať zapojenie miestnych komunít do zlepšovania správy vodných zdrojov a sanitačných zariadení.</p> <p>11.6 Do roku 2030 znížiť nepriaznivý dopad životného prostredia miest na ich obyvateľov, predovšetkým zameraním pozornosti na kvalitu ovzdušia a nakladanie s komunálnym a iným odpadom.</p> <p>15.1 Do roku 2020 zabezpečiť ochranu, obnovu a udržiateľné využívanie suchozemských a vnútrozemských sladkovodných ekosystémov a ich služieb, hlavne lesy, mokrade, hory a suché oblasti, v súlade so záväzkami vyplývajúcimi z medzinárodných dohôd.</p>	<p>6.a.1 Výška oficiálnej rozvojovej pomoci súvisiacej s vodou a hygienou, ktorá je súčasťou vládou koordinovaných plánov výdavkov</p>

<p>Zlepšiť výkonnosť podnikateľského sektora prostredníctvom podpory zavádzania inovácií v malých a stredných podnikoch a podpory udržateľnej zamestnanosti</p>	<div style="display: flex; justify-content: space-around;"> <div style="text-align: center;"> <p>8 DÔSTOJNÁ PRÁCA A EKONOMICKÝ RAST</p> </div> <div style="text-align: center;"> <p>9 PRIEMYSEL, INOVÁCIE A INFRAŠTRUKTÚRA</p> </div> </div> <p>8.2 Dosiagnúť vyššiu úroveň ekonomickej produktivity pomocou diverzifikácie, technologického rozvoja a inovácií, okrem iného tiež zameraním sa na odvetvia s vysokou pridanou hodnotou a vysokým podielom ľudskej práce.</p> <p>8.3 Podporovať politiky orientované na rozvoj, ktoré podporujú produktívne činnosti, vytváranie dôstojných pracovných miest, podnikanie, kreativitu a inovácie, a podporujú vznik a rast mikropodnikov, malých a stredných podnikov, okrem iného prostredníctvom sprístupňovania finančných služieb.</p> <p>9.b Podporovať rozvoj technológií, výskumu a inovácií v rozvojových krajinách, vrátane zabezpečenia priaznivého politického prostredia, okrem iného pre diverzifikáciu priemyslu a výrobu tovaru s pridanou hodnotou.</p>	
<p>Prierezová téma Životné prostredie a zmena klímy – podpora zmierňovania zmeny klímy (mitigácie), posilnenie schopnosti adaptácie na zmenu klímy a zvyšovanie odolnosti ekosystémov, ochrana prírody, biodiverzity a pôdy, monitorovanie životného prostredia; ochrana a podpora udržateľného využívania prírodných zdrojov</p>	<div style="text-align: center;"> <p>13 OCHRANA KLÍMY</p> </div> <p>13 Podniknúť bezodkladné opatrenia na boj proti klimatickým zmenám a ich dôsledkom</p>	<p>13.a.1 Každoročne uvoľnená čiastka v amerických dolároch medzi rokmi 2020 a 2025 vo vzťahu k záväzku 100 miliárd amerických dolárov na boj proti klimatickým zmenám</p>
<p>Prierezová téma Rovnosť príležitostí – podpora rovnosti mužov a žien, odstránenie všetkých foriem diskriminácie žien a dievčat, ako aj všetkých foriem násilia voči ženám a dievčatám, vrátane škodlivých praktík a zvyklostí (akými sú skoré alebo nútené manželstvá alebo mrzačenie ženských pohlavných orgánov), zabezpečenie rovnakých príležitostí vo verejnom živote.</p>	<div style="text-align: center;"> <p>5 RODOVÁ ROVNOSŤ</p> </div> <p>5 Rodová rovnosť - Dosiagnúť rodovú rovnosť a posilniť postavenie všetkých žien a dievčat.</p>	

Gruzínsko

Ciele	SDGs a relevantné čiastkové ciele Agendy 2030	Indikátory Agendy 2030
<p>Zdieľaním transformačných skúseností SR podporiť budovanie stabilného a demokratického Gruzínska s efektívne fungujúcou štátnou správou, samosprávou a silnou občianskou spoločnosťou</p>	 <p>16.6 Vytvoriť účinné, zodpovedné a transparentné inštitúcie na všetkých úrovniach</p> <p>16.7 Zabezpečiť zodpovedné, inkluzívne, participatívne a zastupiteľské rozhodovanie na všetkých úrovniach</p> <p>11.3 Do roku 2030 posilniť inkluzívnu a udržiateľnú urbanizáciu a kapacity pre participatívne, integrované a udržiateľné plánovanie a správu miest a obcí vo všetkých krajinách</p> <p>11.a Podporovať pozitívne ekonomické, sociálne a environmentálne väzby medzi mestskými, prímestskými a vidieckymi oblasťami, zlepšením národného a regionálneho rozvojového plánovania</p>	<p>16.6.2 Podiel populácie spokojnej s ich poslednou skúsenosťou s verejnými službami</p> <p>11.3.2 Podiel miest s priamym zapojením obyvateľov do procesu mestského plánovania a správy, ktorá funguje pravidelne a demokraticky</p>
<p>Zlepšiť kvalitu života a zdravia obyvateľov Gruzínska prostredníctvom efektívneho a udržiateľného manažmentu vodných a iných prírodných zdrojov, odpadového hospodárstva a ochrany životného prostredia.</p>	 <p>6.1 Do roku 2030 zabezpečiť univerzálny a rovný prístup k bezpečnej a cenovo dostupnej pitnej vode pre všetkých.</p> <p>6.3 Do roku 2030 zlepšiť kvalitu vody znížením jej znečistenia, obmedzením vyhadzovania odpadov do vody a minimalizáciou vypúšťania nebezpečných chemických látok do vody, znížiť podiel znečistených odpadových vôd na polovicu a podstatne zvýšiť recykláciu a bezpečné opätovné využívanie vody v celosvetovom meradle.</p> <p>6.5 Do roku 2030 zaviesť integrovanú správu vodných zdrojov na všetkých úrovniach, a to aj za pomoci cezhraničnej spolupráce tam, kde je to vhodné.</p> <p>6.b Podporovať a posilňovať zapojenie miestnych komunít do zlepšovania správy vodných zdrojov a sanitačných zariadení.</p> <p>11.6 Do roku 2030 znížiť nepriaznivý dopad životného prostredia miest na ich obyvateľov, predovšetkým zameraním pozornosti na kvalitu ovzdušia a nakladanie s komunálnym a iným odpadom.</p> <p>15.1 Do roku 2020 zabezpečiť ochranu, obnovu a udržiateľné využívanie suchozemských a vnútrozemských sladkovodných ekosystémov a ich služieb, hlavne lesy, mokrade, hory a suché oblasti, v súlade so záväzkami vyplývajúcimi z medzinárodných dohôd.</p>	<p>6.a.1 Výška oficiálnej rozvojovej pomoci súvisiacej s vodou a hygienou, ktorá je súčasťou vládou koordinovaných plánov výdavkov</p>

<p>Zlepšiť výkonnosť podnikateľského sektora prostredníctvom podpory zavádzania inovácií v malých a stredných podnikoch a podpory udržateľnej zamestnanosti</p>	<div style="display: flex; justify-content: space-around;"> <div style="text-align: center;"> <p>8 DŮSTOJNÁ PRÁCA A EKONOMICKÝ RAST</p> </div> <div style="text-align: center;"> <p>9 PRIEMYSEL, INOVÁCIE A INFRAŠTRUKTÚRA</p> </div> </div> <p>8.2 Dosiahnuť vyššiu úroveň ekonomickej produktivity pomocou diverzifikácie, technologického rozvoja a inovácií, okrem iného tiež zameraním sa na odvetvia s vysokou pridanou hodnotou a vysokým podielom ľudskej práce.</p> <p>8.3 Podporovať politiky orientované na rozvoj, ktoré podporujú produktívne činnosti, vytváranie dôstojných pracovných miest, podnikanie, kreativitu a inovácie, a podporujú vznik a rast mikropodnikov, malých a stredných podnikov, okrem iného prostredníctvom sprístupňovania finančných služieb.</p> <p>9.b Podporovať rozvoj technológií, výskumu a inovácií v rozvojových krajinách, vrátane zabezpečenia priaznivého politického prostredia, okrem iného pre diverzifikáciu priemyslu a výrobu tovaru s pridanou hodnotou.</p>	
<p>Prierezová téma Životné prostredie a zmena klímy – podpora zmiernenia zmeny klímy (mitigácie), posilnenie schopnosti adaptácie na zmenu klímy a zvyšovanie odolnosti ekosystémov, ochrana prírody, biodiverzity a pôdy, monitorovanie životného prostredia, ochrana a podpora udržateľného využívania prírodných zdrojov.</p>	<div style="text-align: center;"> <p>13 OCHRANA KLÍMY</p> </div> <p>13 Podniknúť bezodkladné opatrenia na boj proti klimatickým zmenám a ich dôsledkom</p>	<p>13.a.1 Každoročne uvoľnená čiastka v amerických dolároch medzi rokmi 2020 a 2025 vo vzťahu k záväzku 100 miliárd amerických dolárov na boj proti klimatickým zmenám</p>
<p>Prierezová téma Rovnosť príležitostí – podpora rovnosti mužov a žien, odstránenie všetkých foriem diskriminácie žien a dievčat, ako aj všetkých foriem násilia voči ženám a dievčatám, vrátane škodlivých praktík a zvyklostí (akými sú skoré alebo nútené manželstvá alebo mrzačenie ženských pohlavných orgánov), zabezpečenie rovnakých príležitostí vo verejnom</p>	<div style="text-align: center;"> <p>5 RODOVÁ ROVNOSŤ</p> </div> <p>5 Rodová rovnosť - Dosiahnuť rodovú rovnosť a posilniť postavenie všetkých žien a dievčat.</p>	

Východné partnerstvo

Ciele	SDGs	Indikátory Agendy 2030
<p>Zdieľaním reformných skúseností SR podporiť efektívne fungujúcu štátnu správu, samosprávu a silnú občiansku spoločnosť</p>	 <p>16.6 Vytvoriť účinné, zodpovedné a transparentné inštitúcie na všetkých úrovniach</p> <p>16.7 Zabezpečiť zodpovedné, inkluzívne, participatívne a zastupiteľské rozhodovanie na všetkých úrovniach</p> <p>11.3 Do roku 2030 posilniť inkluzívnu a udržateľnú urbanizáciu a kapacity pre participatívne, integrované a udržateľné plánovanie a správu miest a obcí vo všetkých krajinách</p> <p>11.a Podporovať pozitívne ekonomické, sociálne a environmentálne väzby medzi mestskými, prímestskými a vidieckymi oblasťami, zlepšením národného a regionálneho rozvojového plánovania</p>	<p>16.6.2 Podiel populácie spokojnej s ich poslednou skúsenosťou s verejnými službami</p> <p>11.3.2 Podiel miest s priamym zapojením obyvateľov do procesu mestského plánovania a správy, ktorá funguje pravidelne a demokraticky</p>
<p>Zlepšiť kvalitu života a zdravia obyvateľov prostredníctvom udržateľného rozvoja infraštruktúry, udržateľného využívania prírodných zdrojov a ochrany životného prostredia</p>	 <p>6.1 Do roku 2030 zabezpečiť univerzálny a rovný prístup k bezpečnej a cenovo dostupnej pitnej vode pre všetkých.</p> <p>6.3 Do roku 2030 zlepšiť kvalitu vody znížením jej znečistenia, obmedzením vyhadzovania odpadov do vody a minimalizáciou vypúšťania nebezpečných chemických látok do vody, znížiť podiel znečistených odpadových vôd na polovicu a podstatne zvýšiť recykláciu a bezpečné opätovné využívanie vody v celosvetovom meradle.</p> <p>6.5 Do roku 2030 zaviesť integrovanú správu vodných zdrojov na všetkých úrovniach, a to aj za pomoci cezhraničnej spolupráce tam, kde je to vhodné.</p> <p>6.b Podporovať a posilňovať zapojenie miestnych komunit do zlepšovania správy vodných zdrojov a sanitačných zariadení.</p> <p>7.2 Do roku 2030 podstatne zvýšiť podiel energie z obnoviteľných zdrojov na celosvetovom energetickom mixe.</p> <p>11.6 Do roku 2030 znížiť nepriaznivý dopad životného prostredia miest na ich obyvateľov, predovšetkým zameraním pozornosti na kvalitu ovzdušia a nakladanie s komunálnym a iným odpadom.</p> <p>15.1 Do roku 2020 zabezpečiť ochranu, obnovu a udržateľné využívanie suchozemských a vnútrozemských sladkovodných ekosystémov a ich služieb, hlavne lesy, mokrade, hory a suché oblasti, v súlade so záväzkami vyplývajúcimi z medzinárodných dohôd.</p>	<p>6.a.1 Výška oficiálnej rozvojovej pomoci súvisiacej s vodou a hygienou, ktorá je súčasťou vládou koordinovaných plánov výdavkov</p>

<p>Zlepšiť výkonnosť podnikateľského sektora prostredníctvom podpory zavádzania inovácií v mikro, malých a stredných podnikoch a podpory udržateľnej zamestnanosti</p>	<div style="display: flex; justify-content: space-around;"> <div style="text-align: center;"> <p>8 DOSTOJNÁ PRÁCA A EKONOMICKÝ RAST</p> </div> <div style="text-align: center;"> <p>9 PRIEMYSEL, INOVÁCIE A INFRAŠTRUKTÚRA</p> </div> </div> <p>8.2 Dosiahnuť vyššiu úroveň ekonomickej produktivity pomocou diverzifikácie, technologického rozvoja a inovácií, okrem iného tiež zameraním sa na odvetvia s vysokou pridanou hodnotou a vysokým podielom ľudskej práce.</p> <p>8.3 Podporovať politiky orientované na rozvoj, ktoré podporujú produktívne činnosti, vytváranie dôstojných pracovných miest, podnikanie, kreativitu a inovácie, a podporujú vznik a rast mikropodnikov, malých a stredných podnikov, okrem iného prostredníctvom sprístupňovania finančných služieb.</p> <p>9.b Podporovať rozvoj technológií, výskumu a inovácií v rozvojových krajinách, vrátane zabezpečenia priaznivého politického prostredia, okrem iného pre diverzifikáciu priemyslu a výrobu tovaru s pridanou hodnotou.</p>	
<p>Prierezová téma Životné prostredie a zmena klímy – podpora zmierňovania zmeny klímy (mitigácie), posilnenie schopnosti adaptácie na zmenu klímy a zvyšovanie odolnosti ekosystémov, ochrana prírody, biodiverzity a pôdy, monitorovanie životného prostredia, ochrana a podpora udržateľného využívania prírodných zdrojov.</p>	<div style="text-align: center;"> <p>13 OCHRANA KLÍMY</p> </div> <p>13 Podniknúť bezodkladné opatrenia na boj proti klimatickým zmenám a ich dôsledkom</p>	<p>13.a.1 Každoročne uvoľnená čiastka v amerických dolároch medzi rokmi 2020 a 2025 vo vzťahu k záväzku 100 miliárd amerických dolárov na boj proti klimatickým zmenám</p>
<p>Prierezová téma Rovnosť príležitostí – podpora rovnosti mužov a žien, odstránenie všetkých foriem diskriminácie žien a dievčat, ako aj všetkých foriem násillia voči ženám a dievčatám, vrátane škodlivých praktík a zvyklostí (akými sú skoré alebo nútené manželstvá alebo mrzačenie ženských pohlavných orgánov), zabezpečenie rovnakých príležitostí vo verejnom živote.</p>	<div style="text-align: center;"> <p>5 RODOVÁ ROVNOSŤ</p> </div> <p>5 Rodová rovnosť - Dosiahnuť rodovú rovnosť a posilniť postavenie všetkých žien a dievčat.</p>	

Západný Balkán

Ciele	SDGs	Indikátory Agendy 2030
<p>Zdieľaním reformných skúseností SR podporiť efektívne fungujúcu štátnu správu, samosprávu a silnú občiansku spoločnosť</p>	 <p>16.6 Vytvoriť účinné, zodpovedné a transparentné inštitúcie na všetkých úrovniach</p> <p>16.7 Zabezpečiť zodpovedné, inkluzívne, participatívne a zastupiteľské rozhodovanie na všetkých úrovniach</p> <p>11.3 Do roku 2030 posilniť inkluzívnu a udržateľnú urbanizáciu a kapacity pre participatívne, integrované a udržateľné plánovanie a správu miest a obcí vo všetkých krajinách</p> <p>11.a Podporovať pozitívne ekonomické, sociálne a environmentálne väzby medzi mestskými, prímestskými a vidieckymi oblasťami, zlepšením národného a regionálneho rozvojového plánovania</p>	<p>16.6.2 Podiel populácie spokojnej s ich poslednou skúsenosťou s verejnými službami</p> <p>11.3.2 Podiel miest s priamym zapojením obyvateľov do procesu mestského plánovania a správy, ktorá funguje pravidelne a demokraticky</p>
<p>Zlepšiť kvalitu života a zdravia obyvateľov prostredníctvom udržateľného rozvoja infraštruktúry, udržateľného využívania prírodných zdrojov a ochrany životného prostredia</p>	 <p>6.1 Do roku 2030 zabezpečiť univerzálny a rovný prístup k bezpečnej a cenovo dostupnej pitnej vode pre všetkých.</p> <p>6.3 Do roku 2030 zlepšiť kvalitu vody znížením jej znečistenia, obmedzením vyhadzovania odpadov do vody a minimalizáciou vypúšťania nebezpečných chemických látok do vody, znížiť podiel znečistených odpadových vôd na polovicu a podstatne zvýšiť recykláciu a bezpečné opätovné využívanie vody v celosvetovom meradle.</p> <p>6.5 Do roku 2030 zaviesť integrovanú správu vodných zdrojov na všetkých úrovniach, a to aj za pomoci cezhraničnej spolupráce tam, kde je to vhodné.</p> <p>6.b Podporovať a posilňovať zapojenie miestnych komunít do zlepšovania správy vodných zdrojov a sanitačných zariadení.</p> <p>7.2 Do roku 2030 podstatne zvýšiť podiel energie z obnoviteľných zdrojov na celosvetovom energetickom mixe.</p> <p>11.6 Do roku 2030 znížiť nepriaznivý dopad životného prostredia miest na ich obyvateľov, predovšetkým zameraním pozornosti na kvalitu ovzdušia a nakladanie s komunálnym a iným odpadom.</p> <p>15.1 Do roku 2020 zabezpečiť ochranu, obnovu a udržateľné využívanie suchozemských a vnútrozemských sladkovodných ekosystémov a ich služieb, hlavne lesy, mokrade, hory a suché oblasti, v súlade so záväzkami vyplývajúcimi z medzinárodných dohôd.</p>	<p>6.a.1 Výška oficiálnej rozvojovej pomoci súvisiacej s vodou a hygienou, ktorá je súčasťou vládou koordinovaných plánov výdavkov</p>

<p>Zlepšiť výkonnosť podnikateľského sektora prostredníctvom podpory zavádzania inovácií v mikro, malých a stredných podnikoch a podpory udržateľnej zamestnanosti</p>	<div style="display: flex; justify-content: space-around;"> <div style="text-align: center;"> <p>8 DOSTOJNÁ PRÁCA A EKONOMICKÝ RAST</p> </div> <div style="text-align: center;"> <p>9 PRIEMYSEL, INOVÁCIE A INFRAŠTRUKTÚRA</p> </div> </div> <p>8.2 Dosiagnúť vyššiu úroveň ekonomickej produktivity pomocou diverzifikácie, technologického rozvoja a inovácií, okrem iného tiež zameraním sa na odvetvia s vysokou pridanou hodnotou a vysokým podielom ľudskej práce.</p> <p>8.3 Podporovať politiky orientované na rozvoj, ktoré podporujú produktívne činnosti, vytváranie dôstojných pracovných miest, podnikanie, kreativitu a inovácie, a podporujú vznik a rast mikropodnikov, malých a stredných podnikov, okrem iného prostredníctvom sprístupňovania finančných služieb.</p> <p>9.b Podporovať rozvoj technológií, výskumu a inovácií v rozvojových krajinách, vrátane zabezpečenia priaznivého politického prostredia, okrem iného pre diverzifikáciu priemyslu a výrobu tovaru s pridanou hodnotou.</p>	
<p>Prierezová téma Životné prostredie a zmena klímy – podpora zmierňovania zmeny klímy (mitigácie), posilnenie schopnosti adaptácie na zmenu klímy a zvyšovanie odolnosti ekosystémov, ochrana prírody, biodiverzity a pôdy, monitorovanie životného prostredia, ochrana a podpora udržateľného využívania prírodných zdrojov.</p>	<div style="text-align: center;"> <p>13 OCHRANA KLÍMY</p> </div> <p>13 Podniknúť bezodkladné opatrenia na boj proti klimatickým zmenám a ich dôsledkom</p>	<p>13.a.1 Každoročne uvoľnená čiastka v amerických dolároch medzi rokmi 2020 a 2025 vo vzťahu k záväzku 100 miliárd amerických dolárov na boj proti klimatickým zmenám</p>
<p>Prierezová téma Rovnosť príležitostí – podpora rovnosti mužov a žien, odstránenie všetkých foriem diskriminácie žien a dievčat, ako aj všetkých foriem násilia voči ženám a dievčatám, vrátane škodlivých praktík a zvyklostí (akými sú skoré alebo nútené manželstvá alebo mrzačenie ženských pohlavných orgánov), zabezpečenie rovnakých príležitostí vo verejnom živote.</p>	<div style="text-align: center;"> <p>5 RODOVÁ ROVNOSŤ</p> </div> <p>5 Rodová rovnosť - Dosiagnúť rodovú rovnosť a posilniť postavenie všetkých žien a dievčat.</p>	

Blízky východ

Ciele	SDGs a relevantné čiastkové ciele Agendy 2030	Indikátory Agendy 2030
Zabezpečiť prístup ku kvalitnému vzdelávaniu pre všetkých, s dôrazom na tvorbu zručností pre trh práce	 <p>4.3 Do roku 2030 zabezpečiť rovný prístup všetkých žien a mužov k cenovo dostupnému a kvalitnému odbornému, učňovskému a vyššiemu vzdelaniu, vrátane univerzitného.</p> <p>4.4 Do roku 2030 výrazne zvýšiť počet mladých a dospelých, ktorí majú potrebné zručnosti vrátane technických a odborných, ktoré budú predpokladom pre zamestnanie, dôstojné pracovné zaradenia a pre podnikanie.</p>	4.b.1 Objem oficiálnych tokov rozvojovej pomoci na štipendiá podľa odvetví a typu štúdia
Zvýšiť kvalitu a dostupnosť udržateľnej infraštruktúry (voda a sanitácia, energetika)	 <p>6.1 Do roku 2030 zabezpečiť univerzálny a rovný prístup k bezpečnej a cenovo dostupnej pitnej vode pre všetkých.</p> <p>6.3 Do roku 2030 zlepšiť kvalitu vody znížením jej znečistenia, obmedzením vyhadzovania odpadov do vody a minimalizáciou vypúšťania nebezpečných chemických látok do vody, znížiť podiel znečistených odpadových vôd na polovicu a podstatne zvýšiť recykláciu a bezpečné opätovné využívanie vody v celosvetovom meradle.</p> <p>6.5 Do roku 2030 zaviesť integrovanú správu vodných zdrojov na všetkých úrovniach, a to aj za pomoci cezhraničnej spolupráce tam, kde je to vhodné.</p> <p>6.b Podporovať a posilňovať zapojenie miestnych komunít do zlepšovania správy vodných zdrojov a sanitálnych zariadení.</p> <p>7.2 Do roku 2030 podstatne zvýšiť podiel energie z obnoviteľných zdrojov na celosvetovom energetickom mixe.</p> <p>11.6 Do roku 2030 znížiť nepriaznivý dopad životného prostredia miest na ich obyvateľov, predovšetkým zameraním pozornosti na kvalitu ovzdušia a nakladanie s komunálnym a iným odpadom.</p> <p>15.1 Do roku 2020 zabezpečiť ochranu, obnovu a udržateľné využívanie suchozemských a vnútrozemských sladkovodných ekosystémov a ich služieb, hlavne lesy, mokrade, hory a suché oblasti, v súlade so záväzkami vyplývajúcimi z medzinárodných dohôd.</p>	6.a.1 Výška oficiálnej rozvojovej pomoci súvisiacej s vodou a hygienou, ktorá je súčasťou vládou koordinovaných plánov výdavkov

<p>Podporiť rozvoj podnikateľského prostredia so zameraním na tvorbu pracovných miest</p>	<div style="display: flex; justify-content: space-around;"> <div style="text-align: center;"> <p>8 DOSTOJNÁ PRÁCA A EKONOMICKÝ RAST</p> </div> <div style="text-align: center;"> <p>9 PRIEMYSEL, INOVÁCIE A INFRAŠTRUKTÚRA</p> </div> </div> <p>8.2 Dosiahnuť vyššiu úroveň ekonomickej produktivity pomocou diverzifikácie, technologického rozvoja a inovácií, okrem iného tiež zameraním sa na odvetvia s vysokou pridanou hodnotou a vysokým podielom ľudskej práce.</p> <p>8.3 Podporovať politiky orientované na rozvoj, ktoré podporujú produktívne činnosti, vytváranie dôstojných pracovných miest, podnikanie, kreativitu a inovácie, a podporujú vznik a rast mikropodnikov, malých a stredných podnikov, okrem iného prostredníctvom sprístupňovania finančných služieb.</p> <p>9.a Napomáhať k rozvoju udržateľnej a odolnej infraštruktúry v rozvojových krajinách prostredníctvom lepšej finančnej, technologickej a technickej podpory africkým, najmenej rozvinutým, vnútrozemským rozvojovým a malým ostrovným rozvojovým krajinám.</p>	<p>9.a.1 Celková oficiálna medzinárodná podpora (oficiálna rozvojová pomoc plus ostatné oficiálne toky) na infraštruktúru</p>
<p>Prierezová téma Životné prostredie a zmena klímy – podpora zmierňovania zmeny klímy (mitigácie), posilnenie schopnosti adaptácie na zmenu klímy a zvyšovanie odolnosti ekosystémov, ochrana prírody, biodiverzity a pôdy, monitorovanie životného prostredia, ochrana a podpora udržateľného využívania prírodných zdrojov.</p>	<div style="text-align: center;"> <p>13 OCHRANA KLÍMY</p> </div> <p>13 Podniknúť bezodkladné opatrenia na boj proti klimatickým zmenám a ich dôsledkom</p>	<p>13.a.1 Každoročne uvoľnená čiastka v amerických dolároch medzi rokmi 2020 a 2025 vo vzťahu k záväzku 100 miliárd amerických dolárov na boj proti klimatickým zmenám</p>
<p>Prierezová téma Rovnosť príležitostí – podpora rovnosti mužov a žien, odstránenie všetkých foriem diskriminácie žien a dievčat, ako aj všetkých foriem násilia voči ženám a dievčatám, vrátane škodlivých praktík a zvyklostí (akými sú skoré alebo nútené manželstvá alebo mrzačenie ženských pohlavných orgánov), zabezpečenie rovnakých príležitostí vo verejnom živote.</p>	<div style="text-align: center;"> <p>5 RODOVÁ ROVNOSŤ</p> </div> <p>5 Rodová rovnosť - Dosiahnuť rodovú rovnosť a posilniť postavenie všetkých žien a dievčat.</p>	

Východná subsaharská Afrika

Ciele	SDGs a relevantné čiastkové ciele Agendy 2030	Indikátory Agendy 2030
Zlepšiť zdravotný stav obyvateľov, s osobitným dôrazom na deti a matky, sprístupnením kvalitnej zdravotnej a preventívnej starostlivosti	 <p>3.1 Do roku 2030 celosvetovo znížiť mieru úmrtnosti matiek na menej ako 70 na 100 000 pôrodov.</p> <p>3.2 Do roku 2030 zabrániť úmrtiam novorodencov a detí mladších ako 5 rokov, ktorým je možné predísť. Všetky krajiny sa budú usilovať o zníženie novorodeneckej úmrtnosti na úroveň maximálne 12 úmrtí na 1000 živonarodených detí a zníženie úmrtnosti detí mladších ako 5 rokov na úroveň menej ako 25 na 1000 živonarodených detí.</p> <p>3.4 Do roku 2030 o tretinu znížiť predčasnú úmrtnosť na neprenosné choroby pomocou prevencie a liečby, podporovať duševné zdravie a duševnú pohodu.</p>	3.b.2 Celková čistá oficiálna rozvojová pomoc pre medicínsky výskum a základné zdravotnícke sektory
Znížiť úroveň nezamestnanosti mladých zlepšením prístupu ku kvalitnému vzdelávaniu a získavaniu praktických zručností	 <p>4.3 Do roku 2030 zabezpečiť rovný prístup všetkých žien a mužov k cenovo dostupnému a kvalitnému odbornému, učňovskému a vyššiemu vzdelaniu, vrátane univerzitného.</p> <p>4.4 Do roku 2030 výrazne zvýšiť počet mladých a dospelých, ktorí majú potrebné zručnosti vrátane technických a odborných, ktoré budú predpokladom pre zamestnanie, dôstojné pracovné zaradenia a pre podnikanie.</p> <p>4.5 Do roku 2030 eliminovať nerovnosti vo vzdelávaní medzi pohlaviami a zabezpečiť rovný prístup ku všetkým úrovňam vzdelania a odbornej prípravy pre znevýhodnených – osoby so zdravotným postihnutím, pôvodné obyvateľstvo alebo ohrozené deti.</p>	4.b.1 Objem oficiálnych tokov rozvojovej pomoci na štipendia podľa odvetví a typu štúdia
Posilniť potravinovú bezpečnosť budovaním odolnosti miestnych komunit voči dopadom zmeny klímy v poľnohospodárstve a ochrane a podpore udržateľného využívania prírodných zdrojov	 <p>1.5 Do roku 2030 posilniť odolnosť chudobných a zraniteľných a zmierniť ich zraniteľnosť voči extrémnym klimatickým javom a inými ekonomickými, sociálnymi a environmentálnymi otrasmami a pohromami.</p> <p>2.3 Do roku 2030 zdvojnásobiť poľnohospodársku produktivitu a príjmy drobných poľnohospodárov – najmä žien, pôvodných obyvateľov, rodinných farmárov, pastierov, rybárov – pomocou zaistenia bezpečného a rovného prístupu k pôde, ďalším výrobným zdrojom (a vkladom), znalostiam, finančným službám, trhom a vytváraniu príležitostí na tvorbu pridanej hodnoty a prístupu k zamestnaniu v nepoľnohospodárskom sektore.</p> <p>2.4 Do roku 2030 zaviesť systémy udržateľnej výroby potravín a odolné poľnohospodárske postupy, ktoré zvýšia produktivitu a výrobu a pomôžu zachovať ekosystémy posilňujúce schopnosť pôdy prispôbiť sa klimatickým zmenám, extrémnemu počasiu, suchu, záplavám a ďalším pohromám, a ktoré postupne zlepšia kvalitu pôdy.</p> <p>6.4 Do roku 2030 podstatne zvýšiť efektivitu využívania vody vo všetkých sektoroch a zabezpečiť udržateľný odber a dodávky pitnej vody tak, aby bol vyriešený nedostatok vody a podstatne sa znížil počet ľudí trpiacich jej nedostatkom.</p> <p>6.b Podporovať a posilňovať zapojenie miestnych komunit do zlepšovania správy vodných zdrojov a sanitačných zariadení.</p> <p>11.b Do roku 2020 výrazne zvýšiť počet miest a obcí, ktoré prijímajú a realizujú integrované politiky a plány na podporu inklúzie, účinného využívania zdrojov, zmierňovania a adaptácie na klimatické zmeny, odolnosť voči katastrofám, a vypracovať a realizovať komplexné riadenie rizika katastrof na všetkých úrovniach v súlade so Sendaiským rámcom pre DRR 2015 – 2030.</p> <p>15.3 Do roku 2030 bojovať proti rozširovaniu púští, obnovovať znehodnotenú pôdu, vrátane území postihnutých rozširovaním púští, suchom či záplavami, usilovať sa o dosiahnutie sveta, v ktorom už nedochádza k degradácii pôdy</p>	<p>1.a.2 Podiel celkových verejných výdavkov na základné služby (vzdelávanie, zdravotníctvo a sociálnu ochranu)</p> <p>2.a.2 Celkové oficiálne toky (oficiálna rozvojová pomoc plus ostatné oficiálne toky) do poľnohospodárskeho odvetvia</p> <p>6.a.1 Výška oficiálnej rozvojovej pomoci súvisiacej s vodou a hygienou, ktorá je súčasťou vládou koordinovaných plánov výdavkov</p>

<p>Prierezová téma Životné prostredie a zmena klímy – podpora zmierňovania zmeny klímy (mitigácie), posilnenie schopnosti adaptácie na zmenu klímy a zvyšovanie odolnosti ekosystémov, ochrana prírody, biodiverzity a pôdy, monitorovanie životného prostredia, ochrana a podpora udržateľného využívania prírodných zdrojov.</p>	 <p>13 Podniknúť bezodkladné opatrenia na boj proti klimatickým zmenám a ich následkom</p>	<p>13.a.1 Každoročne uvoľnená čiastka v amerických dolároch medzi rokmi 2020 a 2025 vo vzťahu k záväzku 100 miliárd amerických dolárov na boj proti klimatickým zmenám</p>
<p>Prierezová téma Rovnosť príležitostí – podpora rovnosti mužov a žien, odstránenie všetkých foriem diskriminácie žien a dievčat, ako aj všetkých foriem násillia voči ženám a dievčatám, vrátane škodlivých praktík a zvyklostí (akými sú skoré alebo nútené manželstvá alebo mrzačenie ženských pohlavných orgánov), zabezpečenie rovnakých príležitostí vo verejnom živote.</p>	 <p>5 Rodová rovnosť - Dosiagnúť rodovú rovnosť a posilniť postavenie všetkých žien a dievčat.</p>	

Afganistan

Ciele	SDGs a relevantné čiastkové ciele Agendy 2030	Indikátory Agendy 2030
<p>Zvýšiť kvalitu vzdelávania s dôrazom na vyššie a odborné vzdelávanie</p>	 <p>4.3 Do roku 2030 zabezpečiť rovný prístup všetkých žien a mužov k cenovo dostupnému a kvalitnému odbornému, učňovskému a vyššiemu vzdelaniu, vrátane univerzitného.</p> <p>4.4 Do roku 2030 výrazne zvýšiť počet mladých a dospelých, ktorí majú potrebné zručnosti vrátane technických a odborných, ktoré budú predpokladom pre zamestnanie, dôstojné pracovné zaradenia a pre podnikanie.</p>	<p>4.b.1 Objem oficiálnych tokov rozvojovej pomoci na štipendiá podľa odvetví a typu štúdia</p>
<p>Prierezová téma Životné prostredie a zmena klímy – podpora zmierňovania zmeny klímy (mitigácie), posilnenie schopnosti adaptácie na zmenu klímy a zvyšovanie odolnosti ekosystémov, ochrana prírody, biodiverzity a pôdy, monitorovanie životného prostredia, ochrana a podpora udržateľného využívania prírodných zdrojov.</p>	 <p>13 Podniknúť bezodkladné opatrenia na boj proti klimatickým zmenám a ich dôsledkom</p>	<p>13.a.1 Každoročne uvoľnená čiastka v amerických dolároch medzi rokmi 2020 a 2025 vo vzťahu k záväzku 100 miliárd amerických dolárov na boj proti klimatickým zmenám</p>
<p>Prierezová téma Rovnosť príležitostí – podpora rovnosti mužov a žien, odstránenie všetkých foriem diskriminácie žien a dievčat, ako aj všetkých foriem násilia voči ženám a dievčatám, vrátane škodlivých praktík a zvyklostí (akými sú skoré alebo nútené manželstvá alebo mrzačenie ženských pohlavných orgánov), zabezpečenie rovnakých príležitostí vo verejnom živote.</p>	 <p>5 Rodová rovnosť - Dosiagnúť rodovú rovnosť a posilniť postavenie všetkých žien a dievčat.</p>	

